БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 202
20 НОЯБРЬ
ШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан кенгаш (1-нчи ва 2-нчи бетлар).
СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ (1-нчи бет).
Тошкент областида Узбекистон ССР халқ судларига сайлов округлари тузиш тўғрисида Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг қарори (2-нчи бет).
Узбекистон ССР халқ судларига сайлов ўтказадиган Тошкентдаги сайлов округлари рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарори (2-нчи бет).
Пахтачиликни зўр бериб ривожлантирайлик! С. Назаров. — Пахта ҳосилини ошириб, колхоз экономикасини янада мустаҳкамлаймиз. **В. Шкода.** — Механизаторларнинг жанговар вазифаси. **М. Абдуллаев.** — Мирзачўл пахта конига айлантирилмоқда. **Б. Умаров.** — Янги усулларни кенг қўллаиб, пахта ҳосилини янада оширамиз. **Т. Ражабов.** — Янги ерларни ўзлаштириб, пахтадан мўл ҳосил етиштирамиз (3-нчи бет).
Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси очилди (4-нчи бет).
БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси (4-нчи бет).

Экин майдонларини тобора кенгайтириб, пахта ҳосилини тинмай оширайлик

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан Тошкентда чақирилган кенгаш ўз ишини давом этдирмоқда. Бу кенгашда Узбекистон, Тожикистон, Озарбайжон, Туркманистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Арманистон республикалари партия ва совет ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар, ирригаторлар, юқори ҳосилли колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, илғор механизаторлар, донгдор бригада ва звено бошлиқлари, қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг ходимлари иштирок этаётирлар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини, шу жумладан совет пахтачилигини янада ривожлантириш тўғрисида тинмай меҳрибонлик кўрсатиб келмоқдалар. Пахтакор колхозлар, совхозлар, МТСлар кучли техника, минерал ўғитлар ва сув блан ҳамавақт етарли даражада та'минланиб турибдиларки, буларнинг ҳаммаси Коммунистик партия, Совет давлатининг пахтакорлар тўғрисидаги оталарча ғамхўрлигининг яққол далилидир.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Узбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қарорида республикамиз пахтакорлари олдига беш йил ичида пахта ҳосилини 1 миллион 800 минг тонна кўпайтириш, 1958 йилга бориб пахтанинг умумий ҳосилини 4 миллион 200 минг тоннага етказишдек шарафли вазифа қўйилди. Партия ва ҳукуматимизнинг бу кўрсатмаларини бажариш — республикамиз, шу жумладан бизнинг Тошкент область пахтакорлари олдидаги ҳал қилиниши керак бўлган жанговар вазифадир.

Областимизда пахта майдонларини тинмай кенгайтириш, ҳосилни ошириш учун барча имкониятлар мавжуд. Мирзачўл, Далварзин чўллари тўла ўзлаштириб, экин майдонларига айлантирилса, она-Ватанимизга ҳозиргидан анча кўп пахта, шоли, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулотини мўл-кўл етказиб бериш мумкин бўлади.

Ана шу вазифани муваффақиятли бажариш учун ватанпарварлик блан фидокорона меҳнат қилаётган колхоз, совхозларнинг пахтакорлари янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонларини тинмай кенгайтирмоқдалар ва ҳосилни узлуксиз оширмоқдалар. Бунга Гулистон районидаги Молотов номли колхозда амалга оширилаётган тадбирлар жуда яхши мисол бўлаолади. 1932 йилда 120 гектар пахта майдонига эга бўлган ва шу ерларнинг ҳар гектаридан атиги 6,5 центнердан пахта топширган бу колхоз ҳозирга келиб областимизнинг юқори ҳосилли, гигант колхозларидан бирига айланди. Колхоз бу йил пахта майдонини янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига 1370 гектарга етказди. Азамат пахтакорлар механизаторлар блан ҳамкорликда иш олиб бориб, ҳозиргача ана шу ерларнинг ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб пахта топширишга муваффақ бўлдилар. Бундай илғор колхозлар, совхозлар областимизда кўп.

Лекин шуни алоҳида қайд қилиб ўгиш керакки, бирмунча колхозлар, совхозлар пахтачиликни ривожлантиришдан иборат давлат аҳамиятига эга бўлган улуғвор вазифани шу вақтгача қониқарли бажармаётирлар. Шундай бўлишига қарамай, ба'зибир маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари бу хилдаги сусткашлик фактларига муросасозлик позициясида туриб иш кўраётирлар. Раҳбарликнинг бундай қораланган методига кескин зарба бериш вақти етганлигини улар пайқамай қолаётирлар. Областимизда ҳал қилувчи районлардан бири ҳисобланган Пискентда пахта тайёрлаш давлат плани бирнеча йиллардан бери бажарилмай келади. Ваҳоланки, юқори ҳосил етиштираётган районлар сингари, Пискент райони ҳам ҳар жиҳатдан, ер ҳайдаш, чопиқ тракторлари, ер текислаш агрегатлари блан тўла та'минлангандир.

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан Тошкентда бўлиб ўтаётган кенгашда шу нарса алоҳида уқдириб ўтилмоқдаки, агротехника қоидаларига тўла амал қилаётган, пахтачиликда янги методларни дадиллик блан амалга ошираётган ва ундан унумли фойдаланилаётган районларда пахта эрта етилмоқда ва мўл ҳосил олинаётир.

Броқ, ана шу қоидалар, пахта ҳосилини оширишда умумхалқ синовидан муваффақиятли натижа блан ўтган агротехниканинг янги методлари, айниқса, Пискент районида жуда қониқарсиз қўлланилмоқда ёки бу муҳим тадбирнинг амалга оширилишига етарли даражада аҳамият берилмаётир. Пискент районида ерни экишга тайёрлашдан тортиб то ҳосилни йиғиб-териб олиш давригача бўлган барча дала ишлари ҳархил ўринсиз сабаблар блан кечикиб, бунинг устига сифатсиз бажарилмоқда. Натижада район колхозларида ҳосил кеч пишмоқда, уни йиғиб-териб олиш ишлари ёмон уюштирилганлигидан даладаги бир қисм пахта нобуд қилинаётир.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТСларнинг мутахассислари ўз ишларида содир бўлиб келаётган ана шу камчиликларни ҳисобга олишлари, бу йилги ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш блан бирга, келгуси йил мўл ҳосилга пухта замин тайёрлаб қўйиш учун курашишлари зарур.

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан бўлаётган кенгашда пахтачиликда илғор агротехника қоидалари ва илғорлар тажрибасини кенг қўлланиш, ғўза парвариши даврида механизациядан кенг фойдаланиш, ғўзани суғориш даврида ер шароитига қараб иш кўриш алоҳида уқтириб ўтилмоқда.

Илғор совет агробиология фани пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг барча қоидаларини кенг ишлаб бермоқда. Шу блан бирга, колхоз ва совхозларнинг далаларида мураккаб қишлоқ хўжалик машиналари ишлатилаётир. Пахтакорлар ана шу машиналардан унумли фойдаланишлари, чигитни торайтирилган қаторларга экиш методини қўлланиб, мўл ҳосил етиштириш учун курашишлари зарур.

Маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ходимларининг вазифаси шундан иборатки, улар пахтачиликни ривожлантиришдан иборат программани амалга оширишда пахтакорлар ишига бошчилик қилишлари, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлашлари, бу соҳадаги илғор тажрибани кенг пропаганда қилиш йўли блан умумий юксалишга эришиш учун курашишлари зарур.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Узбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори барча пахтакорларнинг жанговар программасидир. Областимиз меҳнаткашлари бу қарорда кўрсатилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун курашишлари керак. Бу йилги пахта тайёрлашдаги қолоқликни бартараф қилиб, далада қолган ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, тезда йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш, шу блан бирга 1955 йил мўл ҳосили учун ҳартарафлама тайёргарлик кўриб қўйиш—ҳозирги кунлардаги муҳим вазифадир.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Уртоқ М. В. Серебряковни Ленин ордени блан мукофотлаш тўғрисида

Уртоқ М. В. Серебряковнинг туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши ва жамоат-сиёсий фаолиятининг эллик йиллиги муносабати блан ҳамда унинг революцион ҳаракатда актив қатнашганлигини тақдирлаб, ўртоқ Михаил Васильевич **Серебряков ЛЕНИН** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **К. ВОРОШИЛОВ.**
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Н. ПЕГОВ.**

Москва, Кремль.
1954 йил 18 ноябрь.

М. З. Сабуровнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги тўғрисида қилган доклади алоҳида брошюра қилиб нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти М. З. Сабуровнинг 1954 йил 6 ноябрьда Москва Советининг тантанали мажлисида «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги тўғрисида» қилган докладини алоҳида брошюра қилиб чиқарди.

Брошюра оммавий тираж блан нашр этилди. (ТАСС).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 19 НОЯБРЬГАЧА БЎЛГАН М А'Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	0,43	92,60	Оққўрғон	0,39	73,89
Мирзачўл	0,30	88,77	Чиноз	0,35	73,56
Верхне-волинск	0,31	88,52	Янгийўл	0,45	72,35
Оржоникидзе	0,49	86,34	Октябрь	0,40	68,28
Калинин	0,71	84,12	Бекобод	0,31	65,00
Юқоричирчиқ	0,89	84,02	Оҳангарон	0,50	64,83
Гулистон	0,26	83,47	Пискент	0,31	61,23
Қуйичирчиқ	0,68	77,67	Уртасарой	0,37	59,03
Бўка	0,47	74,69	Уртачирчиқ	0,50	58,24
Ховос	0,42	73,95	Паркент	0,56	57,94

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан кенгаш

19 ноябрь эрталабки мажлисда Узбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Э. Ниёзов доклади юзасидан музокаралар давом этди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳмудов биринчи сўзга чиқди.

— Уртоқ Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумида қилган докладида, — дейди ўртоқ Маҳмудов, — Қорақалпоғистон АССР да пахта етиштириш секин ўсаётганлигини жуда тўғри кўрсатди. Республика партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги ходимлари ана шу кўрсатмадан зарур хулосаларни чиқариб олдилар ва бутун э'тиборларини меҳнат ресурслари ҳамда моддий-техника ресурсларини қишлоқ хўжалиги ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликдаги қолоқликни тугатиш учун сафарбар қилишга қаратдилар.

Бу йил пахта майдони 1953 йилдагига нисбатан 24,6 процент кенгайди. 15 минг гектардан ортиқ қўриқ, бўз ва партов ерлар ўзлаштирилди. Янги ерларда «Амудар'ё» пахтачилик совхози ташкил қилинди. 19 ноябрьгача пахта тайёрлаш давлат плани 96,78 процент бажарилди, давлатга ўтган йилнинг шу вақтдагига нисбатан 42 минг тонна кўп пахта топширилди.

Аммо область партия комитети ва республика Министрлар Совети, кўпгина район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари бирқанча районлардаги, чунончи, Қораўзак, Тахтакўпир, Қўнғирот районларидаги юз берган нуқсонларни тугатаолмадилар. Бу районлардаги колхозлар пахтадан кам ҳосил олмоқдалар ва пахта тайёрлашда кейинда қолмоқдалар.

Қорақалпоғистонда пахтачиликни ривожлантириш учун катта перспективалар бор. Биз 1955 йилдаёқ қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш йўли блан экин майдонини 123 минг гектарга етказиш учун зарур бўлган ҳамма имкониятларга эгамиз.

Уртоқ Маҳмудов чигитни квадрат шаклида уялаб экишнинг жуда яхши натижалар беражагини кўрсатадиган мисолларни келтиради Куйбишев районидаги Чкалов номли колхознинг бригадаларидан бири 5 гектар ерда чигитни квадрат шаклда уялаб экди ва ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олди. Бир гектар ердаги ғўзани парвариш қилиш учун 40 иш куни ёки бир тонна пахта етиштириш учун 12 иш куни сарф қилинди. Чигит одатдаги усулда экилган участкада эса ҳар гектар ердан 28 центнердан пахта олинди, бир гектар ердаги ғўзани парвариш қилиш учун 76 иш куни, ёки ҳарбир тонна пахтани етиштириш учун 27 иш куни сарф қилинди.

1955 йилда республика колхозлари 20 минг гектардан кўпроқ ерга чигитни квадрат шаклида уялаб экадилар. Шунингдек биз тажриба йўсинида катта майдонларда қатор ораларини торайтириб ҳам чигит экамиз.

Қорақалпоғистонда қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантириш учун жуда катта имкониятлар бор. Бизда 1 миллион гектарга яқин қўриқ ва бўз ерлар бор. Бу ерларга пахта ва бошқа қишлоқ хўжлик экинларини экиш мумкин. Яқин йиллар ичида республикада пахта майдонини 220 — 250 минг гектаргача кўпайтириш, ялпи пахта ҳосилини эса 600 минг тоннагача етказиш мумкин.

Тожикистон селекциячиси, Сталин мукофоти лауреати ўртоқ Красичков Тожикистон колхоз ва совхозлари қатор ораларини 45 сантиметр қилиб ғўза тупларини квадрат шаклда уялаб жойлаштириш соҳасида кўп тажриба тўплаганликлари ҳақида гапиради. Ғўза туплари қалинроқ қолдирганда ҳар гектар ердан олинган ҳосил қатор оралари 70 сантиметр қилингандагига қараганда 4—7 центнер ортди. Бундан ташқари ғўзани яганалаш ва кетмон чопиғида сарф қилинган қўл меҳнати икки ярим баравар камайди. Тупроқни доим юмшоқ ҳолда сақлаш ва қатор ораларидаги бегона ўтларнинг ҳаммасини йўқотиш учун тўрт марта узунасига ва уч марта кўндалангига трактор блан культивация қилиш кифоядир.

Ғўзани қатор оралари 60х45 сантиметр қилиб олиниб, ҳар уяда икки тупдан қолдириб жойлаштирилган ерларда қалинлиги ва бўйи бир хил бўлса ҳам, бир туп ғўзада 20 та кўсак бўлди. Бунинг натижасида ҳар гектар ердан фақат 34 центнердан пахта олинди.

Қўрғонтепа районининг колхозчилари ғўзани квадрат шаклда уялаб жойлаштириш усулининг афзаллигини ўз тажрибаларида кўриб билдилар. Бу районда қатор ораларини ишлашга камроқ меҳнат сарф қилган ҳолда пахтадан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Қўрғонтепа районидаги колхозлар 17 ноябрьда давлатга пахта топшириш планини бажариб бўлдилар ва топшириққа қўшимча равишда тайёрлаш пунктларига камида уч минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Қўрғонтепа районидаги колхозлар ва Куйбишев номли совхоз 1955 йилда қатор ораларини 45х45 сантиметр қилиб олиб, пахтани квадрат шаклда уя қилиб экиш усулига тамомила кўчадилар. Улар район бўйича ўрта ҳисоб блан ҳар гектар ердан 35 центнердан совет ингичка толали пахтаси олишга қарор бердилар.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Мустафаев минбарга чиқади. Уртоқ Мустафаев Совет ҳокимияти йиллари ичида Озарбайжонда пахтачилик республика қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғига айланганлигини та'кидлайди. Озарбайжон пахтакорлари КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорларини амалга ошираборib, 1954 йилда айниқса фидекорона меҳнат қилдилар. Республика пахта тайёрлаш планини 102,5 процент бажарди. Пахтанинг салкам 94 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Ҳозирги вақтда республика пахтакорлари давлатга пландан ташқари 40 минг тонна пахта топшириш юзасидан олган мажбуриятларини бажариш учун курашмоқдалар.

Бу йил неча юзлаб колхозлар, бригадалар, минг-минглаб звенолар мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, яхши натижаларга эришдилар. Масалан, Казах районидаги «Коминтерн» колхози 360 гектар ернинг ҳар гектаридан 40,1 центнердан пахта олди. Бу колхозда ғўза қатор ораларини торайтириб, я'ни 60 сантиметр қилиб экилган эди. Бу йил Карягин ва Тауз районлари бутун экин майдонининг ҳар гектаридан 35—36 центнердан ҳосил олдилар. Бу районлар кейинги беш йил ичида ҳосилни қарийб икки баравар кўпайтирдилар. Жабраил, Казах, Куби, Сафаралиев районларидаги кўпгина колхозлар ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта олмоқдалар.

Озарбайжон пахтакорларининг Узбекистон ва Туркманистон пахтакорлари блан традицион мусобақаси пахтачиликни янада ривожлантириш учун курашда жуда катта роль ўйнамоқда. Биз, Узбекистондаги юқори ҳосил усталарининг кўрсатаётган катта ёрдамидан миннатдормиз. Биз, бу йил пахтани квадрат шаклда уялаб экиш усулига айниқса кўп э'тибор қилдик. Кўп ерларда ўтказилган тажриба шуни кўрсатадики, квадрат шаклда уялаб экиш усули колхозчиларнинг меҳнатини анча енгиллаштиради, ҳосилни кескин суратда оширишга ёрдам беради. Республикамиз шароитида 50х50 сантиметр схемаси жуда мақбул схемадир. Қатор ораларини торайтириб — 60 сантиметр қилиб, квадрат шаклда жойлаштириш яхши натижалар берди.

Сув хўжалиги соҳасида қуриладиган тадбирлар Озарбайжон ССРда пахтачиликни ривожлантириш учун катта аҳамиятга эгадир. Партия ва ҳукуматнинг республикага бераётган катта ёрдами блан Мингечаур сув омборини қурдик. 4 та йирик канал ана шу сув омборидан сув олиши керак. Бу каналлардан бири — Қарабах канали қурилиши тамомланай деб қолди. Бу чора яқин вақт ичида 500 минг гектарча суғориладиган ерни ўзлаштириш имконини беради.

Механизациялаш — пахтачиликни ривожлантиришнинг муҳим масаласидир. Ҳозирги вақтда шахмат усулида ишлаш, квадрат шаклда уялаб экиш блан боғлиқ бўлган кўпгина тадбирлар механизациялашни кучайтиришни талаб этади. Энг янги чопиқ тракторларини, культиваторларни кўпроқ ишлаб чиқариш керак. Бу эса, илғор агротехника усулларини пахтачиликка тезроқ жорий қилишга ёрдам беради.

Пахтачиликни янада ривожлантириш пахта сортини яхшилашни талаб этади. Озарбайжонда экилаётган 12—88 сорти тезпишар, серҳосил сорт бўлса ҳам, толасининг технологик сифати талабга жавоб бермайди. Селекциячиларимиз яқин вақт ичида толасининг технологик сифати яхши бўлган тезпишар ва серҳосил сортларни топишлари керак.

Катта-катта майдонларда ҳар гектар ердан 30 центнер ва бундан ҳам ортиқ пахта олишни та'минлайдиган агротехника усулларини ишлаб чиқишда илмий-текшириш муассасалари кўп иш қилишлари керак.

Озарбайжон социалистик далаларининг меҳнаткашлари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни шараф блан бажаришларига шубҳа йўқ. Биз, яқин икки-уч йил ичида ялпи пахта ҳосилини 50 процент кўпайтириб, уни 600 минг тоннагача етказамиз, деб ва'да берамиз.

«Пахтаорол» совхозининг директори ўртоқ Куликов қуйидагиларни айтади:

— Совхозимизнинг коллективи пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари, биринчи ноябрьда бажарди. 5.250 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан кўпроқ пахта олинди. Пахтанинг 92 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Машинада пахта териш юзасидан берилган топшириқ 118 процент бажарилди. Совхоз қишлоқ хўжалик ишлари натижасида 14 миллион сўмдан ортиқ фойда олади.

Совхоз далаларида пахтадан ташқари сабзавот, мева, полиз экинлари, дон, шоли ва силос қилинадиган экинлардан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Совхознинг чорвачилиги ривожланди. 1 октябрьгача чорвачиликни ривожлантириш плани барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди. Ҳарбир сигирдан олинган сутнинг ўртача миқдори 3.500 литр бўлди.

«Пахтаорол» совхози илғор техника блан яхши та'минланган. Бешинчи бешйилликнинг уч йили мобайнидагина трактор паркининг қуввати 3.055 от кучига кўпайди. Қўшимча равишда 300 та ҳархил қишлоқ хўжалик машиналари олинди.

Пахта териш муддатларини 60 кунгача қисқартириш — пахта ҳосилини ошириш учун курашда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шу мақсадда пахта териш агрегатларидан кенг миқ'ёсда фойдаланилди. Теримнинг ҳал қилувчи кунларида 5 минг ишчи ҳар куни йиллик планнинг икки проценти миқдорида пахта теришни та'мин этди, 49 пахта териш машинаси эса тайёрлаш пунктларига йиллик планнинг 2,5 проценти миқдорида пахта топшириб турди. «Пахтаорол» совхозининг далаларида техникани кенг қўлланиш жуда яхши натижалар берди. Совхозда машинада терилиб, тайёрлаш пунктларига топширилган пахтанинг 90 процентдан кўпроғи биринчи сортларга қабул қилинди. Ғўза баргларини тўкиш ишларининг ўз вақтида ва сифатли қилиб ўтказилганлиги бунга катта ёрдам берди. Ғўза баргларини тўкиш учун ғўзалар 10 кун ичида, я'ни 2 сентябрьдан 12 сентябрьгача икки марта дориланди.

Совхоз илгари вақтларда ҳосилни ошириш планини бажармай келар эди. Уч йил мобайнида Пахтаорол зонал илмий станциясининг илмий ходимлари иштироки блан, тупроқнинг шўрланишига қарши кураш тадбирлари ишлаб чиқилди, пахта етиштиришда табақалаштирилган агротехника жорий қилинди. Ҳозир ғўзани яганалашда ва узунасига ҳамда кўндалангига культивация қилишда машиналардан кенг фойдаланилмоқда. Зараркунандаларга қарши кураш, чигитни қисқа муддатларда экиш, ғўза тупларининг белгиланган қалинликда бўлишига эришиш мақсадида қарийб ҳамма ерлар кузда шудгор қилиб қўйилади. Совхоз ерларининг кўпчилик қисмида суғориш тармоқлари қайта қурилди ва суғориладиган майдонлар текисланди.

Бизда сизот сувлари юза туради. Шунинг учун суғориш режимига қаттиқ риоя қилиш керак.

«Пахтаорол» совхозининг коллективи илғор пахтачилик хўжаликларининг тажрибаларини ўрганиб, совет фанининг энг янги ютуқларини қўлланиб, ишлабчиқаришнинг барча тармоқларини янада ривожлантириш учун керакли шароитни вужудга келтириш ҳамда бу блан мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантириш ишига ўз ҳиссасини қўшиш учун бутун чораларни кўрмоқда.

Фарғона область партия комитетининг секретари ўртоқ Қамбаровга сўз берилади.

— Уртоқ Н. С. Хрушчёвнинг КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумида қилган доклади ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети ҳамда КПСС Марказий Комитетининг қарорларида, — деди ўртоқ Қамбаров, — кейинги йилларда Фарғона областидаги кўпгина колхозлар пахта ҳосилини камайтириб юборганликлари ҳақли суратда тўғри кўрсатилди.

Область партия ташкилоти бундан тўғри хулосалар чиқариб, қайд этилган камчиликларни тугатиш соҳасида бирқанча иш қилди. Пахта майдони ўтган йилдагига нисбатан 16.700 гектар кўпайтирилди. Кўкламги экиш уюшқоқлик блан ўтказилди. Бу чора 16 ноябрьгача давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 83 минг тонна кўп пахта бериш имкониятини туғдирди. Пахта тайёрлаш давлат плани 83 процент бажарилди. Колхозларнинг пахтачиликдан олаётган пул даромади ўтган йилдагидан 350 миллион сўмдан ҳам ортиб кетади.

Қолоқ МТС ва колхозларни раҳбар кадрлар блан ҳамда қишлоқ хўжалиги мутахассислари блан мустаҳкамлаш соҳасида анча иш қилинди. Партия, совет активларидан 22 ходим қишлоқ район партия комитетларига юборилди, олий ва ўрта ма'лумотли 195 қишлоқ хўжалик мутахассиси МТСларга юборилди. Бунинг натижасида 43 қолоқ колхоз ҳар гектар ердан 20 центнердан ҳосил олди, бирқанча МТСлар ўз ишларини яхшиладилар. Мисол учун Молотов районидаги «Гулистон» колхозини олиб кўрайлик. Бу колхоз бирнеча йилдан буён ҳосил планини бажармай келар ва ҳар гектар ердан 6—7 центнердан пахта олар эди. «Гулистон» колхози бу йил районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди ва ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 20 центнергача етказди.

Аммо, Фарғона область партия ташкилотининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасидаги ишларида жиддий хато ва камчиликлар ҳам бор. Фарғона области бу йил Марказий Фарғона массивида янги ерларни ўзлаштириш юзасидан берилган топшириқни бажармади. Бирқанча район ва колхозлар терим ишларини чўзиб юбордилар, пахта тайёрлаш сур'атини пасайтирдилар. Улар терим ишларини 1955 йилда ҳосил етиштириш учун ернинг шўрини ювиш ва кузги шудгорни кучайтириш блан боғлаб олиб боришни та'минламадилар. Вадил, Қува, Қувасой ва Фарғона районларидаги колхозлар пахта териш ва тайёрлаш ишларини жуда қониқарсиз олиб бормоқдалар.

Фарғона область партия ташкилоти Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида, пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан қўйилган вазифаларни шараф блан бажариш учун зарур бўлган ҳамма чорани кўради.

Арманистон ССРдаги Микоян номли колхознинг раиси ўртоқ Маркарьян бу колхознинг пахта етиштириш соҳасидаги иш тажрибаларини гапириб берди. Бу колхоз а'золари пахта ва узум етиштирмоқдалар. Бу йил колхозда ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта олинди. пахта топшириш давлат плани 112 процент бажарилди.

Колхозда 108 — Ф сортли пахта биринчи марта етиштирабошланди. Улар Узбекистондаги пахта усталарининг тажрибаларини қўлланиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Биз, ҳар гектар ердан одатдаги сортларга қараганда икки центнердан ортиқ пахта олдик.

Колхозчиларимиз ҳозирги вақтда ана шу сортдан юқори ҳосил етиштиришда Узбекистонда тўпланган тажрибани зўр э'тибор блан ўрганмоқдалар. Бундан мақсад — келгуси йилда 108 — Ф сортини етиштиришга тамомила кўчишдир.

Туркманистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Бобоев ўз сўзида қуйидагиларни айтади:

— Туркманистон партия ташкилоти республика қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш блан боғлиқ бўлган бирқанча ишларни амалга оширди. МТС ва колхозларни мустаҳкамлаш учун қишлоқлардаги раҳбарлик ишларига олий ва ўрта ма'лумотли 652 мутахассис юборилди.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети Туркманистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Республика партия ва совет ташкилотлари олдида пахта етиштиришни қисқа вақт ичида икки мартадан зиёд кўпайтириш вазифаси турибди. Бу вазифани бажариш учун колхозларда меҳнат унумини ошириш блан боғлиқ бўлган кўп ишларни ўтказиш, 200 минг гектардан кўпроқ янги ерларни ўзлаштириш керак.

Республика колхозларидан кўпчилигининг жамоат хўжалиги биртомонлама ривожланмоқда. Бу эса, қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги жиддий камчиликдир.

Колхозларни кўптармоқли хўжаликка айлантириш учун экин майдонларини кенгайтириш керак. Республикада унумдор ерлар кўп. Аммо, уларни ўзлаштириш учун сув ва кўп миқдорда одам кучи керак.

Республика колхозлари ўтган йили 10 минг гектар ерга квадрат шаклда уялаб пахта экдилар. Бу ерлардаги ғўза қатор ораларини машиналарда шахмат усулида ишладилар. Бу эса ҳосилни 22—23 процент оширишга ёрдам берди. Пахта етиштириш учун сарф қилинган меҳнат ғоят камайди. Шунга биноан, республика Министрлар Совети ва Туркманистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини комплекс равишда механизациялаш тадбирларини ишлаб чиқдилар ва яқин икки йил ичида пахтани квадрат шаклда уялаб экиш усулига тамомила кўчишга ва ғўзани машиналар ёрдами блан парвариш қилишга қарор бердилар. Бундан ташқари, биз келгуси йилда ҳамма майдонда қатор ораларини 60х60 ва 60х45 сантиметр қилиб экишга қарор бердик. ССР Иттифоқи Қишлоқ хўжалик министрлиги қўшимча равишда трактор ва культиваторларни ажратиб беришда бизга ёрдам кўрсатиши керак.

Республикада пахтачиликни ривожлантириш йирик сув хўжалиги қурилиши блан маҳкам боғлиқдир. Бизда Катта Қорақум канали қурилиши асосий об'ект ҳисобланади. Лекин республика партия ва совет ташкилотлари канал қурилиши ишларига етарли даражада раҳбарлик қилмаётирлар. Ана шу об'ект қурилишини муваффақиятли тамомлашда СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳам ёрдам бериши керак. Туркманистон партия ташкилоти партия ва ҳукуматнинг республика қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш юзасидан берган топшириқларини бажариш учун бутун чораларни кўрадилар.

Қирғизистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Раззоқовга** сўз берилади.

— Қирғизистон меҳнаткашлари, — деди ўртоқ Раззоқов, — бутун совет халқи блан биргаликда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини кескин суратда юксалтириш учун курашда актив қатнашмоқдалар. Улар бу йил ана шу соҳада ба'зи муваффақиятларга эришдилар. Республика колхозчилари ғалла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажардилар. Баҳори ва кузги экиш, картошка ҳамда сабзавот тайёрлаш юзасидан берилган топшириқлар бажарилди, қанд лавлаги қазиб олинди, тамаки, конопля ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди.

Қирғизистоннинг жанубидаги икки область — Уш ва Жалолобод областьларидаги колхозлар пахта экмоқдалар. Кейинги вақтларда Фрунзе областидаги колхозлар ҳам пахта экабошладилар. Кейинги беш йил ичида пахта майдони асосан тоғ этаги районлардаги ерларни ўзлаштириш йўли блан 22 процент кўпайди.

Шуни ҳам э'тироф қилиш зарурки, биз барча район ва колхозларда муттасил мўл ҳосил етиштирилишига ҳали эришганимизча йўқ ва шу сабабдан, республика кейинги бирнеча йил мобайнида давлатга пахта топшириш планини бажаролмай келмоқда. Бунга сабаб — пахта етиштиришдаги асосий агротехника қоидаларининг қўпол равишда бузилаётганлигидир. Деярлик ҳамма ерда чигит баҳорда ҳайдалган ерларга экилди. Бу эса, республикамиз шароитида пахтадан мўл ҳосил етиштиришга ёмон та'сир кўрсатмоқда. Бундан ташқари, деярлик барча колхозлар экиш муддатларини чўзиб юбормоқдалар, чигитнинг бир текис униб чиқишига эришмаётирлар. Сувдан фойдаланишда мустаҳкам тартиб ўрнатилмаган. Республикада ғўзани суғориш сентябрь ойининг охиригача давом этади. Бу йил октябрь ойининг биринчи ярмида ҳам ғўза суғорилди. Бу эса, пахтанинг етилишини кечиктирди.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан кенгаш

(ДАВОМИ. БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Республикамиз колхозлари пахта етиштиришда маҳаллий иқлим шароитларига мослаштирилган ва яхши ишлаб чиқилган қоидаларга шу вақтгача эга эмаслигини та'кидлаб ўтиш керак.

1955 йилда республикада 60х60 сантиметр схемаси бўйича экиш усулини кенг қўллаш мўлжалланади, қатор оралари узунасига ва кўндалангига ишланади.

Қирғизистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қишлоқ хўжалиги мутахассислари ва колхоз раҳбарларининг иштироки блан Қирғизистон қишлоқ хўжалигини 1955—1960 йиллар мобайнида янада ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу тадбирларда экин майдонларини 150 минг гектар кенгайтириш, суғориладиган ерларни 250 минг гектар кўпайтириш кўзда тутилган. Шу блан бирга, техника экинларини, айниқса пахтани етиштиришга кўпроқ э'тибор берилади. Яқин 4—5 йил ичида республикада пахта майдони камида юз минг гектарга етказилади, ялпи пахта ҳосили эса 1953 йилдагига нисбатан бир ярим баравар оширилади.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва илмий-текшириш муассасалари ғўза парваришини кўпроқ механизациялашда Қирғизистонга зарур ёрдам кўрсатмаётирлар. Бизда ҳарбир колхозчига 2—2,5 гектар ерни ишлаш, ҳарбир осма культиваторга эса 150—170 гектар ерни ишлаш тўғри келганлигини кўрсатадиган фактлар бор. Бу эса, ғўза парваришининг бутун комплексини қисқа вақтларда ўтказишга халақит беради.

Ўртоқ Раззоқов кенгаш қатнашчиларини ишонтириб айтадики, Совет Қирғизистонининг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин суратда ривожлантириш учун қат'ий кураш олиб борадилар ва Ватанимиз меҳнаткашларини озиқ-овқат маҳсулотлари блан ҳамда енгил саноатни хомаш'ё блан мўл-кўл та'минлашдан иборат умумхалқ ишига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри ўртоқ **Муҳаммаджонов** сўз олади. Ўртоқ Муҳаммаджонов республикада пахтачиликни комплекс механизациялаш суст жорий қилинаётганлиги ҳақида гапиради. Конструкторлар ва машинасозлар дала ишларини бажариш учун мўлжалланган янги агрегатларнинг камчиликларини йўқотишга кам э'тибор бераётирлар.

Ўзбекистонда янги ерларни ўзлаштиришда сув хўжалиги қурилиши ишлари блан етарли даражада шуғулланмайдилар, ер қазийдиган механизмларнинг қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Кейинги йилларда пахтачилик агротехникаси соҳасида мўл ҳосил олинишига ёрдам берадиган муҳим ўзгаришлар рўй бермади, ҳолбуки практика буни талаб қилади. Агрономия фанининг ютуқлари ва пахта усталарининг илғор иш тажрибалари кенг оммалаштирилмаётир. Буларнинг ҳаммаси ҳосилнинг ошишига халақит бермоқда.

Ўртоқ Муҳаммаджонов ўз сўзида республикада пахта етиштиришнинг прогрессив усулларини қўллаш учун етарли кураш олиб борилмаётганлигини, ҳарбир районнинг тупроқ ва иқлим шароитларига қараб табақалаштириб чигит экиш масалаларини ҳал этишда сусткашликка йўл қўйилаётганлигини та'кидлаб ўтди.

Озарбайжон ССР Евлах районидаги «28-нчи апрель» колхозининг звено бошлиғи ўртоқ Бердиева ўз звеносини ичига олган пахтачилик бригадасининг муваффақиятлари тўғрисида сўзлаб берди. Ана шу бригада топшириқни ошириб бажарди ва 75 гектар ернинг ҳар гекторидан планда кўрсатилган 20 центнер ўрнига 27 центнердан пахта топширди.

Ўртоқ Бердиева звенода юқори ҳосил учун кураш қандай уюштирилганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Звено а'золари чигитни қисқа муддатларда экдилар, ғўзани етти марта парвариш қилдилар, икки марта озиқлантирдилар ва тўрт марта суғордилар. Ёз фасли давомида тупроқ юмшоқ ва нам ҳолда сақланди, ғўза бегона ўтлардан тозаланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ **Юсупов** сўз олади.

Республика колхозлари, МТС ва совхозлари, — деди ўртоқ Юсупов, — партиямизнинг ташкилотчилик роли туфайли, Совет ҳукуматининг ғоят катта ёрдами натижасида пахтачиликни ривожлантиришда анча катта муваффақиятларга эришдилар. Ўзбекистон ССРда 1954 йилда етиштирилган пахта 1940 йилдаги миқдордан икки баравардан зиёд ортади, 1913 йилдаги миқдордан эса беш мартадан зиёд кўпаяди.

Бизнинг олдимизда 1958 йилда етиштириладиган пахтани 4 миллион 200 минг — 4 миллион 500 минг тоннага етказиш вазифаси турибди. Биз, бу вазифани муваффақиятли бажариш учун барча имкониятларга эгамиз. Кўп колхозларнинг иш тажрибалари буни исбот этади.

Вазифа — республикадаги барча колхозларнинг резервлардан моҳирлик блан фойдаланишларини, пахтачиликни тез сур'атлар блан ривожлантиришларини та'минлашдан иборат.

Бизнинг республикамизда суғориладиган ерлар, мураккаб моддий-техника базаси етарли миқдорда бор. Булар комплекс механизациялаш асосида пахтачиликни янада кескин суратда ривожлантириш учун янги ерларни ўзлаштиришдан иборат кенг программани амалга ошириш имконини беради.

Колхозчилар, МТС ва совхоз ходимлари янги ерларни ўзлаштириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифани қизғин қувватламоқдалар.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, кўпгина колхозлар бир жойда тўхтаб қолиб, янги ерларни ёмон ўзлаштирмоқдалар.

Мисол учун Бўка райони блан қўшни бўлган Оққўрғон районини кўрсатиш мумкин. Оққўрғон районида тўрт йил мобайнида суғориладиган экин майдонлари атиги 894 гектар ортган, пахта ҳосили эса ҳатто камайиб кетган.

Вазифа — механизациялаш базасида ҳар йили янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига суғориладиган ерларни анча кенгайтира боришдан иборат. МТСлар бу соҳада катта роль ўйнашлари керак.

Суғориладиган деҳқончилик учун янги ерларни ўзлаштириш сув хўжалиги органлари зиммасига жуда мас'улиятли вазифаларни юклайди.

Ўртоқ Юсупов Умумиттифоқ сув хўжалиги министрлигини тузиш масаласини кўтаради.

Ўртоқ Юсупов агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўймаслик ҳақида, ғўзанинг бутун ўсиш даврида далаларни трактор бригадаларига биркитиб қўйиш тўғрисида сўзлайди. Тракторчиларни ишлаб турган жойларидан олиб бошқа жойларга юбориш каби ҳолларга асло йўл қўйиб бўлмайди. Тракторчиларни бир жойдан олиб иккинчи жойга юбориш эгасизликни туғдиради, ҳосилнинг тақдири учун механизаторларнинг жавобгарлигини пасайтиради.

Кўкламда тупроқдаги намни сақлаб қола билмаслик — ҳосилга катта зарар етказади. Ҳолбуки тупроқда етарли миқдорда нам бўлса, чигит суви беришга ҳожат қолмайди, чигит бир текис униб чиқади.

Ўртоқ Юсупов Ўзбекистоннинг бирқанча областьларида тоғ этагида бўлган районларнинг иқлим хусусиятларига тўхталиб ўтади. Бу районларда ҳатто кўкламда ҳам ҳавонинг совуқ бўлиб туриши орқасида экиш кечикиб кетади, шу сабабли чигит суви берадилар. Буларнинг ҳаммаси ҳосилга ёмон та'сир қилади. Тоғ этакларидаги айрим районларда тупроқни Т. С. Мальцев методига мувофиқ ишлаш, жумладан, отвальсиз плуглар блан чуқур қилиб ҳайдашни муваффақиятли қўллаш мумкин.

Пахта етиштиришни кўпайтириш, пахтанинг сифатини яхшилаш ва унинг етилишини тезлатишда селекциячилар катта роль ўйнайдилар. 108—Ф сорти блан бир қаторда саноатда ишлатилиши ва тез етилиши жиҳатидан бу сортдан қолишмайдиган бошқа сортларни ҳам практикада кенг жорий қилиш керак. Масалан, 33, 81, 147—Ф, Каракалпакский 15, 43, С—14 ва бошқа сортлар ана шундай сортлар жумласидандир.

Ҳосилни қисқа муддатларда йиғиштириб олиш учун кўсакнинг очилишига қараб пахтани кўп марта териш юзасидан одат бўлиб қолган практикани қайтадан кўриб чиқиш, терим миқдорини кескин суратда камайтириш, совуқ тушганига қадар пахтани бир-икки марта териш ва совуқ тушганидан кейин бир марта териш керак. Ҳарбир 15 — 30 гектар ердаги пахтани териш учун битта терим машинасига эга бўлиш керак. Масалан, ҳозирги вақтда бизда «Универсал» тракторидан пахта териш машинаси сифатида фойдаланмоқдалар. Ғўза парваришида банд бўлган «Универсал» тракторидан кейинчалик пахта териш машинаси сифатида фойдаланиш мумкин. Меҳнатнинг шу тарзда уюштирилиши йиғим-теримни қисқа муддатларда ўтакзишни ва теримни 10 ноябрьдан кечиктирмай тамомлашни кўзда тутади.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда суғориладиган ҳар юз гектар ерда 150 тонна пахта етиштирилмоқда. Пахтачилик ишларида банд бўлган меҳнатга қобилиятли ҳарбир кишига 1,2 гектар экин майдонида 27 — 30 центнер пахта етиштириш тўғри келади. Ҳар юз гектар пахта майдонига сарф бўладиган трактор парки қуввати 60 от кучини ташкил этади, сарф қилинадиган меҳнат эса, 15 — 16 минг иш кунини ташкил этади.

Колхоз ва совхоз ишлабчиқаришининг бошқа тормоқларини комплекс равишда ривожлантирмай туриб, пахтачиликни юксалтириш мумкин эмас. Вазифа — яқин йиллар ичида суғориладиган ҳар юз гектар ер ҳисобидан пилла тайёрлашни ҳозирги вақтдаги 7 центнер ўрнига тахминан 20 центнергача кўпайтиришдан иборат. Ҳар юз гектар яйлов ҳисобидан қоракўл қўйлари сонини 50 бошгача етказиш мўлжалланди.

Трактор паркининг ҳар юз гектар пахта майдонига тўғри келадиган қуввати тахминан икки баравар оширилиши лозим. Ҳосилни йиғиштириб олиш ишларини механизациялашга алоҳида э'тибор берилади. Терим вақтида сарф қилинадиган меҳнат пахта етиштириш соҳасидаги бутун ишларнинг 40 процентини ташкил этганлиги ма'лум.

Совет конструкторлари янги машиналарни вужудга келтирдилар. Аммо, бу машиналарни янада такомиллаштириш керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ иккиқаторли горизонталь-шпиндельли машиналар ишлаб чиқариш, уларни кучлироқ тракторларга ўрнатиш керак. Вертикаль-шпиндельли машиналарни ҳам эсдан чиқармаслик керак. Бу машиналарга ишда яхши натижа берган янги детальлар ва узелларни ўрнатиш керак бўлади.

Яқин йиллар ичида республикада трактор заводи қуриш, тракторларга ва пахта териш машиналарига керакли запас қисмларни ишлаб чиқарадиган корхоналар қуриш масаласини қўйиш вақти келган.

Республика саноатининг ривожланиши реал энергетика базасига таянади, чунки суғориладиган ерларни кенгайтириш ва шу муносабат блан йирик ирригация об'ектларини қуриш катта энергетика об'ектлари қурилиши блан бирга қўшиб олиб борилиши керак.

Ўртоқ Юсупов сўзининг охирида бундай деди:

— Пахта учун кураш — совет халқининг коммунизм қуриш йўлидаги умумий ҳаракатига қўшадиган бизнинг асосий ҳиссамиздир. Ўзбек халқи Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг кундалик ёрдами ҳамда рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами, қўллаб-қувватлаши туфайли пахтачиликни янада кескин суратда ривожлантиришдан иборат катта ва фахрли вазифани шараф блан бажаради. Бунга шакшубҳа йўқ.

19 ноябрь кечки мажлисда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Э. Ниёзов доклади юзасидан музокаралар давом этди. (ЎзТАГ).

Тошкент областида Ўзбекистон ССР халқ судларига сайлов округлари тузиш тўғрисида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг қарори

Тошкент шаҳри. № 36 1954 йил 16 ноябрь

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети **қарор қилади:**

«Ўзбекистон ССР халқ судларига сайлов тўғрисида Низом»нинг 15-нчи моддасига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Тошкент область халқ судларига сайлов ўтказиладиган сайлов округларининг қуйидаги рўйхати тасдиқлансин:

1. Оққўрғон район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Оққўрғон сайлов округи.** Чегаралари: Оққўрғон райони территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

2. Олмалиқ шаҳар 1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **1-нчи Олмалиқ шаҳар сайлов округи.** Чегаралари: гўшт комбинатидан шаҳарнинг шарқий чегараси бўйлаб инфекцион касалхонасигача, инфекцион касалхонасидан Шоссей кўчаси бўйлаб Колмагир посёлкасигача (посёлка ҳам шунга киради), ундан нари Олмалиқ кўчасининг чап соҳили бўйлаб Октябрь кўчасигача, Комсомол кўчасидан Охунбобоев кўчаси бўйлаб Карл Маркс кўчасигача ва Карл Маркс кўчаси бўйлаб гўшт комбинатигача.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

3. Олмалиқ шаҳар 2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **2-нчи Олмалиқ шаҳар сайлов округи.** Чегараси: Октябрь кўчасидан бошлаб шаҳарнинг жануби-ғарбий чегараси бўйлаб Энгельс кўчасигача, Энгельс кўчаси бўйлаб ғишт заводи посёлкасигача, ғишт заводи посёлкасидан темир йўл бўйлаб Олмалиқ станциясигача ва Олмалиқ станциясидан Пискент шоссеси бўйлаб Карл Маркс кўчасигача.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

4. Оҳангарон шаҳар халқ судига сайлов ўтказиладиган **Оҳангарон шаҳар сайлов округи.** Чегараси: Оҳангарон шаҳар территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

5. Оҳангарон район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Оҳангарон сайлов округи.** Чегараси: Оҳангарон район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

6. Бекобод шаҳар халқ судига сайлов ўтказиладиган **Бекобод шаҳар сайлов округи.** Чегараси: Бекобод шаҳар территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

7. Бекобод район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Бекобод қишлоқ сайлов округи.** Чегараси: Бекобод район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

8. Бўка район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Бўка сайлов округи.** Чегараси: Бўка район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

9. Юқоричирчиқ район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Юқоричирчиқ сайлов округи.** Чегараси: Юқоричирчиқ район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

10. Калинин район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Калинин сайлов округи.** Чегараси: Калинин район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

11. Қорасув район 1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **1-нчи Қорасув сайлов округи.** Чегараси: Қўйлиқ, Узгариш, Қизил Ўзбекистон қишлоқ советлари территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

12. Қорасув район 2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **2-нчи Қорасув сайлов округи.** Чегараси: Қорасув, Ленин, Жамбул қишлоқ советлари территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

13 Мирзачўл район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Мирзачўл сайлов округи.** Чегараси: Мирзачўл шаҳар ва Мирзачўл район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

14. Қуйичирчиқ район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Қуйичирчиқ сайлов округи.** Чегараси: Қуйичирчиқ район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

15. Орджоникидзе район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Орджоникидзе сайлов округи.** Чегараси: Орджоникидзе район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

16. Паркент район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Паркент сайлов округи.** Чегараси: Паркент район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

17. Пискент район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Пискент сайлов округи.** Чегараси: Пискент район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

18. Ўртачирчиқ район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Ўртачирчиқ сайлов округи.** Чегараси: Ўртачирчиқ район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

19. Сирдар'ё район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Сирдар'ё сайлов округи.** Чегараси: Сирдар'ё район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

20. Тошкент қишлоқ район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Тошкент қишлоқ сайлов округи.** Чегараси: Тошкент Қишлоқ район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

21. Ўртасарой район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Ўртасарой сайлов округи.** Чегараси: Ўртасарой район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

22. Ховос район 1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **1-нчи Ховос сайлов округи.** Чегараси: Урсатьевск посёлкаси ва 1-нчи Боёвут, 2-нчи Боёвут, 3-нчи Боёвут ва 4-нчи Боёвут совхозлари территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

23. Ховос район 2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **2-нчи Ховос сайлов округи.** Чегараси Ховос районининг Охунбобоев, Димитров, Крупская, Усмонов, Ховос ва Хўжа-Мушкент қишлоқ советлари территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

24. Чирчиқ шаҳар 1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **1-нчи Чирчиқ сайлов округи.** Чегараси: Тельман кўчасидан шаҳарнинг Бўзсув блан Танковой кўчаси ўртасидаги ҳамма жанубий қисми.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

25. Чирчиқ шаҳар 2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказиладиган **2-нчи Чирчиқ сайлов округи.** Чегараси: Тельман кўчасидан Чирчиқ электрохимия комбинатининг ёрдамчи хўжалигигача, (ёрдамчи хўжалик территорияси ҳам) ва Бўзсув бўйлаб шаҳарнинг бутун шимолий қисми.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

26. Чиноз район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Чиноз сайлов округи.** Чегараси: Чиноз райони территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслахатчиларнинг сони 70 киши.

27. Янгийўл шаҳар халқ судига сайлов ўтказиладиган **Янгийўл шаҳар сайлов округи.** Чегараси: Янгийўл шаҳар территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

28. Янгийўл район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Янгийўл қишлоқ сайлов округи.** Чегараси: Янгийўл район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 75 киши.

29. Октябрь район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Октябрь сайлов округи.** Чегараси: Октябрь райони территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

30. Гулистон район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Гулистон сайлов округи.** Чегараси: Гулистон райони территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

31. Верхне-волинск район халқ судига сайлов ўтказиладиган **Верхне-Волинск сайлов округи.** Чегараси: Верхне-Волинск район территорияси.

Бу сайлов округидан сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони 70 киши.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси Ҳ. ЖАЛИЛОВ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг секретари Ҳ. ҚОБИЛОВ.

Ўзбекистон ССР халқ судларига сайлов ўтказадиган Тошкентдаги сайлов округлари рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарори

Тошкент шаҳри № 1271. 1954 йил 18 ноябрь.

«Ўзбекистон ССР халқ судларига сайлов тўғрисидаги Низом»нинг 15-нчи моддасига мувофиқ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР халқ судларига сайлов бўйича ҳарбир округдан сайланадиган халқ маслаҳатчилари сони кўрсатилган ҳолда сайлов округларининг (Тошкент шаҳри бўйича) қуйидаги рўйхати тасдиқлансин.

ЛЕНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Меҳнат резервлари бошқармаси, Кафанов кўчаси, уй № 98.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Темирйўлчилар Маданият саройи, Пролетар кўчаси, уй № 36.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 36-нчи мактаб, Червяков кўчаси, уй № 12.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

4-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 37-нчи мактаб, Першин кўчаси уй № 60.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

5-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Узбумкомбинат контораси, Куйбишев шоссеси, уй № 27.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

СТАЛИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўзбекистон ССР Социал та'минот министрлигининг биноси, Ўзбекистон кўчаси уй № 48.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2- нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 2-нчи участка халқ судининг биноси, Бешёғоч кўчаси уй № 143.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 95-нчи мактаб, Оренбург кўчаси, уй № 2.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг биноси, Урицкий кўчаси, уй № 67.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — «Ўзбеквино», Куйбишев кўчаси уй № 45.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 69-нчи мактаб, Невская кўчаси, уй № 6.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

4-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 42-нчи мактаб, Ново-Московская кўчаси.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

5-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 71-нчи мактаб, Луначарское шоссе, уй № 42.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

КИРОВ РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Маданият уйи. Қорақалпоқ кўчаси, уй № 17.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — СоюзНИХИ ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси. 3-нчи Чимкентский тупик, уй № 8.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўқув-педагогика комбинати клуби, Барнаул кўчаси, уй № 1.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

ФРУНЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 87-нчи мактаб, Мало-Бешагачская кўчаси, уй № 5.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Район клуби, Физкультурная кўчаси, уй № 12.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 91-нчи мактаб, Педагогическая кўча, уй № 32.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

4-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 107-нчи мактаб. Школьная кўча, уй № 4.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

МОСКВА РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги биноси, Навоий кўчаси, уй № 7.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Средазуголь комбинати биноси, Навоий кўчаси, № 160.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Полиграфическая кўча, уй № 25.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 115-нчи мактаб, Чиғатой кўчаси, уй № 17.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 24 мактаб, Сағбон кўчаси, уй № 109.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — 14-нчи мактаб, Тахтапул кўчаси, уй № 22.

70 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

МАРКАЗИЙ РАЙОН БЎЙИЧА

1-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол моллари саноати министрлигининг биноси, Ленинград кўчаси, уй № 2/48.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

2-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўзбекистон ССР Автотранспорт ва тош йўллар министрлигининг биноси, Ленин кўчаси, уй № 61.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

3-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Тошкент шаҳар ижроия комитетининг биноси, Сталин кўчаси, уй № 29.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

4-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Пахта тозалаш саноати техникумининг биноси, Куйбишев кўчаси, уй № 12.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

5-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Куйбишев кўчаси, уй № 8.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

6-нчи участка халқ судига сайлов ўтказадиган сайлов округи.

Маркази — Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг биноси, Пушкин кўчаси, уй № 17.

75 халқ маслаҳатчиси сайланиши керак.

Илова: Сайлов округларининг чегараси шаҳар совети томонидан чиқариладиган плакатда мукаммал кўрсатилади.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Х. ЮСУПОВА.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари В. ГУЛИДОВА.

Халқ судлари сайловига тайёргарлик

РСФСРда халқ судлари сайловига тайёргарлик бошланди. Халқ судьялари ва халқ маслаҳатчилари сайловига тайёргарлик ва сайловни ўтказиш ишлари аввалги йиллардагидан фарқ қилиб, 30 кун ичида ўтказилади.

РСФСР Юстиция министрлиги олган ма'лумотларга қараганда, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларидан кўплари сайлов округларини тузиб бўлганлар.

Ҳарбир округ халқ суди ишлаган территорияда яшовчи бутун аҳолини ўз ичига олади. Округда бир халқ судьяси ва 50 дан 75 тагача халқ маслаҳатчиси сайланади. Халқ судлари сайловини ўтказувчи сайлов округларининг рўйхатлари сайловга камида 28 кун қолганда э'лон қилиниши лозим.

Маҳаллий Советлар ижроия комитетларига сайловчиларнинг рўйхатларини тузиш ҳам топширилди. Бу рўйхатлар сайловгача қолган 20 кун ичида ҳамманинг ма'лумоти учун илиб қўйилиши керак.

Совет судьялари ўз ишлари тўғрисида ва халқ судларининг ишлари ҳақида сайловчиларга ҳисоб бермоқдалар. Совет Иттифоқининг бутун территориясида халқ судьяларининг ҳисоботлари давом этмоқда. Бу йил РСФСРнинг шаҳар ва қишлоқларида меҳнаткашларнинг 20 мингга яқин йиғилиши ўтказилди. Меҳнаткашлар бу йиғилишларда халқ судьяларининг ҳисоботларини муҳокама қилдилар. (ТАСС).

ПАХТАЧИЛИКНИ ЗЎР БЕРИБ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК!

Пахта ҳосилини ошириб, колхоз экономикасини янада мустаҳкамлаймиз

С. НАЗАРОВ.
Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг раиси

Колхозимиз а'золари янги ерларни тобора кўп ўзлаштириш блан бирга пахта ҳосилини ҳам тинмай ошириб келмоқдалар. Масалан, 1932 йилда пахта майдонимиз 120 гектар эди. 1953 йилга келиб 1150 гектарга етказилди. Шунга қараб ҳосил ҳам ошди. 1932 йилда гектаридан 6,5 центнердан пахта топширган бўлсак, бултур 1150 гектар ернинг ҳар гектаридан 28,6 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлдик. Колхозимиз а'золари эришилган ютуқ блан қаноатланиб қолмадилар. Бу йил пахта майдонимиз ўтган йилдагига нисбатан 220 гектарга кенгайтирилди, я'ни 1370 гектарга етди. Биз ана шу ерларнинг ҳар гектаридан ҳозиргача 30 центнердан пахта топширдик.

Пахтадан мўл ҳосил олишимизда механизациянинг хизмати айниқса катта бўлмоқда. Биз ер ҳайдаш, чигит экиш, ғўза парвариши давридаги барча ишларни асосан механизация кучи блан бажармоқдамиз. Партия ва ҳукуматимиз пахтачиликдаги оғир ишларни кўпроқ механизация асосида бажарилиши соҳасида биз, пахтакорларга доимо ғамхўрлик кўрсатиб келмоқдалар. Сўнгги йилларда йиғим-терим ишларининг механизациялаштирилганлиги бунинг яққол мисолидир. Колхозимизнинг 700 гектар ердаги пахтаси машиналар блан териб олиндики, бу, етиштирилган мўл ҳосилни тезроқ йиғиб олишимизда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Пахтачиликдаги ишларнинг кўп қисми механизация асосида бажарилаётганлиги сабабли ҳосил етиштириш учун бўлган харажат анча камаймоқда. Чунончи, 1932 йилда 1 центнер пахта етиштириш учун 29 та меҳнат куни сарф қилинган бўлса, бултур ана шунча пахта олиш учун 9 та меҳнат куни сарф қилдик, холос. Шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, колхозчиларнинг меҳнат кунларига тўланадиган пул ва натура ҳақлари тинмай кўпаймоқда, 1932 йилда ҳарбир меҳнат кунига 68 тийиндан пул тақсимланган бўлса, 1953 йилда колхозчилар бир меҳнат кунларига 11 сўм 53 тийиндан пул олдилар. Шунингдек ўтган йили 1952 йилдагига нисбатан ҳарбир меҳнат кунига 2,5 мартадан кўпроқ ғалла тақсимланди.

Колхозчилар ва механизаторлар янги ерларни тинмай ўзлаштириш, бу ерлардан кўпроқ ҳосил етиштириш учун мустаҳкам ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Жуда кўп звено ва бригадаларнинг а'золари пахтадан мўл ҳосил етиштириш соҳасидаги социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этмоқдалар. М. Орипов, Ғ. Юнусов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг а'золари гектаридан 37 — 39 центнердан ҳосил топшириб, яхши натижаларга эришдилар.

Молотов номли колхозимизнинг азамат пахтакорлари республикамизда, шу жумладан областимизда пахтачиликни ривожлантиришдан иборат улуғвор вазифани муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун зўр ғайрат блан фидокорона меҳнат қиладилар. Биз пахтачиликда механизациядан янада кенг фойдаланиб, Мирзачўлнинг битмас-туганмас ерларини кўпроқ ўзлаштирамиз ва бу ерлардан олинадиган пахта ҳосилини тинмай кўпайтирамиз.

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан Тошкентда бўлаётган кенгаш қатнашчиларидан бир группаси яқинда суғориладиган ерларни механизациялаштириш ва электрлаштириш Урта Осиё илмий-текшириш институти ва машина синов Урта Осиё станциясида бўлдилар. **Суратда:** қардош республикалардан келган бир группа делегатлар уялаб чигит экадиган СГ—4 машинасининг тузилиши блан танишмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

Механизаторларнинг жанговар вазифаси

В. ШКОДА,
Сирдар'ё район 2-нчи МТСининг бош агрономи

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март ва июнь Пленуми қарорлари, СССР Министрлар Совети, КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954 — 1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш соҳасида Сирдар'ё район меҳнаткашлари катта ишлар қилмоқдалар. Пахтадан мўл ҳосил олиш, пахта майдонларини бўз ва қўриқ ерлар ҳисобига кенгайтиришда механизациядан кенг миқ'ёсда фойдаланилмоқда. 1954 йилда районнинг 2-нчи МТС зонасидаги колхозлар 944 гектар қўриқ ерларни ўзлаштирдилар. Шундан 580 гектар ерга чигит экилди.

Янги ерларни ўзлаштириш учун кўпгина колхозларда катта ишлар қилинди. Жумладан, Сталин номли колхозда 413 гектар, Тарас Шевченко номли колхозда 180 гектар, «Ҳақиқат» колхозида 130 гектар ер ўзлаштирилиб, пахта майдонига айлантирилди. Янги ерларнинг кўп ўзлаштирилгани сабабли бу йил кўкламда районимизда Хрушчэв номли янги колхоз ташкил этилди. Бу колхоз Сирдар'ё бўйидаги қўриқ ерларга жойлашган. Бу колхозда шу йилнинг ўзида 250 гектар ер ўзлаштирилиб 175 гектар ерга чигит, 60 гектар ерга шоли ва 32 гектар ерга бошқа экинлар экилди. Мана шу янги ўзлаштирилган ерлардан биринчи йилнинг ўзидаёқ юқори ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар ердан 22,5 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган бу колхоз а'золари ҳозир йиллик пахта тайёрлаш планини бажариш арафасида турипти.

1955 йилда 2-нчи МТС зонасида 1050 гектар бўз ерлар ўзлаштирилиши керак. Ҳозир шундан 530 гектари ҳайдалиб, яхобга тайёрланди. 5 та планлаштириш машинаси ишлаб турипти. Бу машиналар блан 230 гектар ер тўла планлаштирилди ва ҳайдашга тайёрланди.

Лекин, янги ерларни ўзлаштиришга сув хўжалик органларининг мас'улиятсизлик блан қарашлари бу муҳим ишни тез бажаришимизга катта тўсқинлик қилмоқда. Ҳалигача область сув хўжалик бўлими ҳам, Мирзачўл системасининг бошқармаси ҳам, район сув техниклари ҳам ирригация-мелиорация ишлари планларини тузиб бермадилар.

Бу йил районимизда, шу жумладан бизнинг 2-нчи МТС зонасида пахта ҳосилини машиналар блан териб олишга бирмунча яхши аҳамият берилди.

Райондаги илғор колхозлар ўтган йилга нисбатан кўпроқ пахта етиштирдилар. Охунбобоев номли колхоз 1200 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил топшириб ҳозиргача 15 миллион 150 минг сўм даромад қилди. Бу, ўтган йилдагига нисбатан 3 миллион 600 минг сўм кўп демакдир.

Лекин районимизда пахта тайёрлаш плани ҳали тўла бажарилгани йўқ. Вазифа, ерда қолган ҳосилни сра нобуд қилмай, тезроқ териб олиш блан бирга 1955 йил ҳосили учун пухта тайёрланишдан иборат. Биз барча ҳайдов тракторларини дала ишларига тезроқ чиқариб, кузги ишларни ҳартарафлама кучайтириб юборамиз.

Пахтангни тез териб ол!

Эй, Тошкентли пахтакор,
Ҳали талай пахтанг бор,
Бой берма вақтни зинҳор,
Халқ гапига қулоқ сол:
Пахтангни тез териб ол!

Сени кутмайди фурсат,
Ҳар минут ғайрат кўрсат,
Пахта—Ватанга қудрат,
Меҳнат қилгансан ҳалол,
Пахтангни тез териб ол!

Қилгансан хўп парвариш,
Тўғри, сендан қолмас иш,
Бил, кўкда қишламас қиш!
Ёмғир ёғмас эҳтимол,—
Дема-да, тез териб ол!

Ишинг бўш бўлган чоқда,
Қолиб кетар чаноқда,
Сўнг кам келар саноқда.
Ҳосил бўлмасин увол,
Тозалаб, тез териб ол!

Беҳуда ўтса вақтинг,
Халқ дейди, кетар бахтинг!
Бузмагил ва'да—аҳдинг,
Тузалсин тезда аҳвол,
Қолдирмасдан териб ол!

Ортиқ мақтанма ҳадеб,
Бу хулқ сенга келмас эп,
«Нега бажармадинг?»—деб
Ҳамма бермасин савол,
Дўстим, тезроқ териб ол!

Сводкангга қарар эл,
Ютуқдан қувнар ҳар дил,
Танқидларга тан бергил.
Сра бўлма хомхаёл,
Пахтангни тез териб ол!

Сенга қишлоқ ва шаҳар
Бошлади ёрдам, ҳашар,
Юбилей яқинлашар,
Илғорликда бўл мисол,
Тез, тозалаб териб ол!

Хирмонни баланд кўтар,
Сени Москва кутар,
Бажарсанг Ватан қутлар,
Сенини бахт ва иқбол,
Пахтангни тез териб ол!

Пўлат МЎМИН.

Мирзачўл пахта конига айлантирилмоқда

М. АБДУЛЛАЕВ,
Мирзачўл районидаги Василевский номли колхознинг бригада бошлиғи.

Илгари биз Фарғона областининг Киров районида яшаган вақтимизда уста пахтакорлар: «Фарғонанинг ерларига қараганда Мирзачўлнинг ерлари ҳам ерми?», деб Мирзачўл ерларини камситар эдилар. Мирзачўл водисидаги бўз ва қўриқ ерларни ўзлаштириб, пахтадан мўл ҳосил етиштирилаётган ҳозирги пайтда бу гапларнинг қанчалик нотўғри эканлигини исботлаб ўтиришнинг ҳожати ҳам йўқ. Мирзачўл, серҳосил пахта водисига айланмоқда. Жумладан бизнинг Василевский номли колхоз йилдан-йилга юқори ҳосил етиштириб, илғор колхозлардан бирига айланмоқда.

1951 йили колхозда ҳар гектар ердан 21,5 центнердан пахта олинган эди. Колхозчиларимизнинг фидокорона меҳнатлари, давлатимиз томонидан етказиб берилаётган қишлоқ хўжалик машиналаридан кенг миқ'ёсда фойдаланганимиз ва агротехника қоидаларини изчилик блан амалга оширганлигимиз туфайли колхозимизда кейинги 3 йил мобайнида ҳар гектар ердан олинаётган пахта ҳосили 6, 5 центнерга ошди.

Мен бошлиқ бригада а'золари 8 гектар янги ерни ўзлаштирдилар. Пахта майдони 72 гектарга етди. Биз мана шу майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнер ўрнига 32 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олган эдик. Бутун ёз давомида қилган ҳалол ва фидокорона меҳнатларимиз яхши натижа берди. Етиштирилган мўл пахта ҳосилини уюшқоқлик блан йиғиб-териб олишга киришиб, 19 октябрьда колхозда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажардик. Ҳозиргача 32 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 33,5 центнердан пахта олдик. Ҳали даламизда ҳосил мўл. Биз ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта олиш учун курашмоқдамиз.

Бригадамизнинг Хурсаной Хўжамуродова бошлиқ звеноси 16 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта топшириб, катта муваффақиятга эришди. Теримчилардан Жўрахон Мадмарова мавсумда 10 минг килограммдан ошириб пахта терди ва ҳаммага намуна бўлди.

Биз бундан 3 йил илгари ҳозирги ерларимиздан 24 центнердан ҳосил олар эдик. Бригада а'золари пахта майдонини кенгайтирибгина қолмай, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни ҳам оширишга катта э'тибор бердилар.

Ҳозир бизнинг Василевский номли колхозда пахта тайёрлаш плани 90 процентдан ошди. Сўнгги кунларда пахта топшириш сур'ати бирмунча кучайтирилди. Колхоз а'золари планни албатта бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Шу блан бирга янги ерларни ўзлаштириш, 1955 йилда пахта майдонини 80 гектарга кенгайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Ҳозиргача бизнинг бригадамизда 10 гектар, колхоз бўйича 40 гектар қўриқ ер шудгор қилиниб, яхобга тайёрлаб қўйилди. Биз янги ерларни тобора кўпроқ ўзлаштириш блан бирга, ҳосилни ҳам ошираборамиз.

Янги усулларни кенг қўлланиб, пахта ҳосилини янада оширамиз

Б. УМАРОВ,
Бўка районидаги Каганович номли колхознинг раиси.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954 — 1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори биз пахтакорлар учун жанговор программадир. Колхозимиз а'золари партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини, шу жумладан пахтачиликни янада юксалтиришга қаратилган қарорларини бажариш учун курашиб, пахтадан мўл ҳосил олишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Биз, пахта майдонини йилдан-йилга кенгайтирмоқдамиз. Бу йил 1031 гектар ерга чигит экдик. Колхозчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли пахта ҳосили анча ортди. Айниқса, пахтачиликда янги усулларни қўлланиш ижобий натижа берди. Биз бу йил 200 гектар ерга қатор ораларини 60х60 сантиметр қилиб чигит экдик. Квадрат шаклида экилган бу ерларда механизацияни кенг қўлланиш имконияти туғулди. Қатор ораларини тор қилиб экилган ерлардан 70 сантиметр кенгликда экилган ерларга нисбатан 8—10 центнер кўп ҳосил олинди.

Масалан, ўртоқ Ғани Усмонов бошлиқ бригадада 52,5 гектар майдоннинг кўп қисмига ана шу усулда чигит экилган эди. Бригада ғўзаларни агротехниканинг янги қоидалари асосида парвариш қилди. Шунинг натижасида бу бригада бошқа бригадаларга нисбатан кўп — ҳар гектаридан 29 ўрнига 34 центнердан ҳосил топшириб, планини 113 процент бажарди. Бригада а'золари ҳар гектаридан яна 6 центнердан пахта териб олишни мўлжалламоқдалар. Ёки Акбарали Алиев звеносини олиб кўрайлик. Шу звено блан бир шароитда бўлган Р. Усмонова бошлиқ звено а'золари қатор ораларини 70 сантиметр қилиб экқан ерларидан 28 центнердан пахта топширган бўлса, янги усулда чигит экқан А. Алиев звеноси 10 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 39 центнердан пахта ҳосили етиштирди.

Колхоз пахта тайёрлаш планини 85 процент адо этди. Ўтган йил шу вақтда пахта тайёрлаш планини бажариб, ҳар гектаридан 22 центнердан ҳосил топширилган бўлса, бу йил 23,4 центнердан ҳосил йиғиб олдик. Бошқача қилиб айтганда ўтган йилги, шу вақтдагига нисбатан ҳар гектаридан 1,7 центнердан ёки 370 тонна ортиқ пахта топширдик. Биз бу йил ҳар гектаридан 26,6 центнердан пахта етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни ошириб бажарамиз.

Ўтган йилга нисбатан пахта майдонини 95 гектарга кенгайтирдик. Янги ўзлаштирилган қўриқ ерлардан ҳам мўл ҳосил етиштирилди.

Колхозимиз а'золари партия, ҳукуматимизнинг пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорини бажариш учун курашиб, 1955 йилда 150 гектар қўриқ ерни ўзлаштириб, пахта майдонига айлантирадилар ва 1181 гектар ерга чигит экадилар. Ҳозир ана шу вазифани ҳал этиш тадбирларини кўрмоқдамиз.

Янги ерларни ўзлаштириб, пахтадан мўл ҳосил етиштирамиз

Т. РАЖАБОВ,
Верхне-волинск район партия комитетининг секретари

Коммунистик партия ва совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида совет халқи бўз ва қўриқ ерларни ўзлаштиришнинг улуғвор программасини амалга оширмоқда. Янги ерларнинг ўзлаштирилиши мамлакатимизда ғалла, техника экинлари, сабзавот ялпи ҳосилини кўпайтириш, чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш ҳамда совет халқининг озиқ-овқат ва саноат молларига бўлган талабини максимал даражада қондиришга имкон беради.

Верхне-волинск райони областимизнинг йирик пахтакор районларидан бири ҳисобланади. Бу районда пахта майдонини кенгайтириш учун катта имкониятлар бор. Район партия ва совет ташкилотлари партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисидаги қарорларини муваффақиятли бажаришга колхозчи ва механизаторларни сафарбар этиб, дастлабки ютуқларга эришмоқда. Районда пахта тайёрлаш давлат планини тўла ва ошириб бажаришни та'минлайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қарори пахтанинг ялпи ҳосилини оширишда республикамиз пахтакорлари зиммасига жуда катта ва мас'улиятли вазифаларни юклади. Бу қарордан илҳомланган районимизнинг меҳнаткашлари пахта майдонини кенгайтириш ва пахта ҳосилини ошириш учун зўр ғайрат блан ишга киришдилар.

Бу йил районда 2300 гектар янги ер ўзлаштирилди. шундан 1800 гектарига чигит экилиб, пахта майдони 9 минг гектарга етказилди. 1955 йилда эса яна 3 минг гектар қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилади, пахта майдони 11 минг гектарга етказилади.

Район партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумлари қарорларини амалга ошириб, қишлоқ хўжалигига яқиндан раҳбарлик қилабошлади, колхозлар ва МТСларнинг ишлабчиқариш масалалари блан чуқурроқ шуғулланабошлади ҳамда уларни мустаҳкамлаш юзасидан бирқанча тадбирларни амалга оширди.

МТС зонаси бўйича райком секретарьлари бошчилигида инструкторлар группасининг тузилиши МТС ва колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлашда ва уларнинг ишларини яхшилашда катта роль ўйнади. 1-нчи МТС зонаси бўйича райком инструкторлари П. Артюшков, С. Қўшмуродов ўртоқлар колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлашда кўп иш қилдилар. Улар хизмат кўрсатаётган зонадаги колхоз партия ташкилотлари планли ишлайдиган, партия йиғилишлари пухта тайёргарлик кўриб ўтказиладиган бўлди. Колхоз коммунистлари ва комсомолларининг ишлабчиқаришда авангардлик роли ошди.

Район партия комитети қолоқ ҳисобланиб келган колхозларнинг партия ташкилотларини мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор берди. Раҳбарлик вазифаларида ишлаб келган ўртоқ Э. Валиев Максим Горький номли колхоз партия ташкилоти секретарьлигига, ўртоқ Р. Ҳасанов «Победа» колхоз партия ташкилоти секретарьлигига, ўртоқ К. Ражабов «Қизил Октябрь» колхози партия ташкилоти секретарьлигига, ўртоқ Т. Маматов Куйбишев номли колхоз партия ташкилоти секретарьлигига сайландилар. Колхоз партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш блан колхозчи ва механизаторларни пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар этдилар. Район партия комитети ҳар ойда бошланғич партия ташкилотлари секретарьларининг семинарларини ўтказиб туради. Бунда партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга доир масалалар системали равишда муҳокама қилинади.

Бу йил пахтачиликда энг муҳим ишлар — ер ҳайдаш, чигит экиш, ғўза парвариши, ўғитлаш ва эгат олиш ишлари тўла механизациялаштирилди. 3500 гектар майдондаги пахта машиналар блан терилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг пахтакорлар тўғрисида тинмай ғамхўрлик кўрсатишлари колхозчи ва механизаторларни қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришга илҳомлантирмоқда. Буни пахтачиликда бутун ишлар ўтган йилдагиларга нисбатан қисқа муддатларда ва юқори агротехника муддатларида ўтказилганлигидан ҳам яққол кўриш мумкин. Районнинг энг йирик колхозларидан бири Карл Маркс номли колхоз 915 гектар пахта майдонидан 33 центнердан ҳосил олиб, пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажарди. Бу йил колхознинг даромади 15 миллион сўмдан ошади, колхозчиларнинг меҳнат кунига 18—20 сўмдан пул ва 3 килограммдан ғалла тақсимлаш мўлжалланмоқда. Шу колхознинг коммунист ўртоқ Ж. Бадалов бошлиқ бригадаси 36 центнердан ҳосил йиғиб олди. Бундай юқори ҳосилли бригада ва звенолар тобора кўпаймоқда.

Верхне-волинск районида пахтачиликни ривожлантириш перспективаси катта. 1958 йилгача 7 минг гектар янги ер ўзлаштирилади, пахта майдони 16 минг гектаргача кенгаяди. Шундай қилиб, биз тўрт йил мобайнида пахтанинг ялпи ҳосилини 1954 йилдагига қараганда икки баравар кўпайтирамиз. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил ҳозирги 27 центнер ўрнига 30—31 центнергача ўсади.

Янги ерларни ўзлаштириш ва ернинг унумдорлигини ошириш район партия ва совет ташкилотлари ҳамда барча қишлоқ хўжалик ходимлари олдига бирқанча муҳим вазифаларни қўяди. Бизнинг район шароитида экин майдонини кенгайтириш учун катта ҳажмда ирригация-мелиорация ишларини ўтказиш талаб қилинади.

Дар'ёбўйи ерларини қуритиш ва ишга солиш учун 15 га яқин катта ва кичик кўлларнинг сувини қуритиш ёки камайтириш керак. Бунинг учун шу ердаги коллекторни кенгайтириш ҳамда чуқурлаш зарур. Шунингдек, Шўрўзак коллекторини ҳам анча кенгайтириш лозим. Шунинг блан бирга яна 100 километр чамаси янги зовурлар қазилиб, сизот сувлар қочирилади.

Районда ирригация ва мелиорация ишларини муваффақиятли ўтказиш МТСлардаги планлаш-мелиоратив бригадалар составини мустаҳкамлашни талаб қилади. Шунинг блан бирга, бу бригадаларни ер текислаш ва ер қазиш машинаси блан кўпроқ қуроллантириш вазифаси ҳам туради.

Бизнинг районда пахтачиликни ривожлантириш вазифасини бажармоқ учун сув проблемасини ҳал қилиш зарур. Киров номли каналдан чиқарилган ўнг тармоқни янада кенгайтириш керак. Аммо проектлаш ташкилотлари бу муҳим ишни кечиктирмоқдалар.

Пахта ҳосилини оширишда механизация ҳал қилучи роль ўйнамоқда. МТСларимиз янги ва мукаммаллаштирилган техника блан тобора кўпроқ та'минланмоқдалар. Биз 1956 йилда пахтачиликда ҳамма ишларни комплекс равишда механизациялаштирамиз. Пахта майдонлари 30—100 гектаргача бўлган карталардан иборат эканлиги энг мураккаб машиналарни ҳам ишлатиш имкониятини беради. Биз кўп меҳнат талаб қиладиган пахта йиғим-теримини ҳам 1956 йилда 70—80 процент механизациялаштиришга эришамиз.

Чигитни квадрат шаклда уялаб, қатор ораларини торайтириб экиш ҳам пахта ялпи ҳосилини оширишга имкон беради. Шунинг учун келгуси йилда бу усул кенг қўлланилади.

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалиги ходимлари олдига улуғвор вазифаларни қўймоқда. Бу вазифани муваффақиятли бажариш колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан янада мустаҳкамлашни талаб қилади. Фабрика ва заводларда ишлабчиқариш планини мувффақиятли бажариш, цех ва сменаларнинг самарали ва пухта ишлашига боғлиқ бўлганидай, колхозларда экин планларининг муваффақиятли бажарилиши ва ҳосилни ошириш звено ва бригадаларнинг уюшқоқлик блан ишлашига боғлиқдир. Шунинг учун район партия ва совет ташкилотлари бригада ва звеноларни тажрибали ва ишчан бошлиқлар блан мустаҳкамлашга катта э'тибор бермоқда. Шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, 110—130 гектар майдонга эга бўлган йирик бригадалар ташкил этиш яхши натижа бермоқда. Биз бригадаларни йириклаштиришни асосий вазифалардан қилиб қўйдик.

Район партия ташкилоти бригада ва звено бошлиқлари ҳамда колхоз правлениеси а'золарининг агротехника билимини ошириш учун агротехника курсларининг ишини яхшилашга алоҳида э'тибор бермоқда. Илгариги йилларда бу курсларда давомат яхши бўлмай, кўп жойда ўқиш программалари бажарилмасдан қолар эди. Район ташкилотлари эса агротехника курсларининг ишини яхши контроль қилмас, ўқиш программаларини бажаришда курс раҳбарларига яқиндан ёрдам бермас эдилар. Ҳолбуки, пахтачиликни ривожлантириш иши раҳбар кадрларнинг билимини тўхтовсиз ошираборишни талаб қилади. Шунинг учун район партия ташкилоти бу йил агротехника курсларининг ишини яхшилашга жиддий э'тибор беради.

Колхозлар хўжалигини комплекс равишда ривожлантириш, янги ерларни ўзлаштириш ва пахта ҳосилини кўпайтириш вазифалари колхоз партия ва комсомол ташкилотларини мустаҳкамлаш ва уларнинг ишчанлигини оширишни талаб қилади. Район партия ташкилоти бу йил коммунист ва комсомолларнинг колхоз ишлабчиқаришида авангардлигини ошириш учун бирқанча тадбирлар кўрди. Бундан кейин ҳам партия ва комсомол ташкилотларини янада мустаҳкамлаш— коммунист ва комсомолларни коллектив хўжаликнинг энг муҳим участкаларида ишлашига эришиш ва уларнинг авангардлик ролини та'минлаш блан эришилади.

Район партия ташкилоти олдида янги ерларни ўзлаштириш ва пахта ҳосилини тобора ошириш блан бирга, боғдорчилик, сабзавотчилик, чорвачилик ва пиллачиликни ҳам комплекс равишда юксалтириш вазифаси турипти. Бу йил районда чорвачилик анча ривожланди, 8 колхозда янгидан чўчқачилик фермалари ташкил қилинди, сигирларнинг зоти яхшиланмоқда, кўп колхозларда янги молхоналар, қўралар қурилди. Район бўйича ем-хашак тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Шундай қилиб, районимиз экономикаси тобора мустаҳкамланмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигини юксалтиришга бағишланган Пленумларидан кейин район партия ташкилоти колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни анча яхшилади. Ҳозирги вақтда юзларча агитаторлар колхозчилар ўртасида агитация ва пропаганда ишларини олиб бормоқдалар. Биз партия ва ҳукуматимизнинг озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш, саноатни хомаш'ё блан тобора кўпроқ та'минлаш тўғрисидаги қарорларини меҳнаткашлар оммаси ўртасида кенг пропаганда қилиш блан бирга, ҳамма экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказишга эришамиз. Колхозчи ва механизаторлар ўртасида ватанпарварлик ҳаракатининг тобора кучаяётганлиги олдимизда турган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажаришнинг гаровидир.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси очилди

СТОКГОЛЬМ, 18 ноябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Стокгольмда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси очилди. Сессияга барча қит'алардаги мамлакатларда тинчлик учун курашувчиларнинг кўп вакиллари келди. Сессия президиуми столи ёнида Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг а'золари ўтирибдилар. Сессияни Швециядаги тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг отоқли арбобларидан бири руҳоний Свен Хектор очди. У биринчи мажлисда раислик қилди.

Хектор қисқача нутқида сессия қатнашчиларини табриклади ва ба'зи қийинчиликлар бўлишига қарамай, сессиянинг белгиланган муддатда очилганлигини айтди. Нотиқ Швеция ма'мурларининг Стокгольмда сессия чақирилишига яхши ният блан қараганликларини ҳам қониқиш блан та'кидлади. Швеция ма'мурларининг сессияга нисбатан шундай муносабати, деди у,— шу йиғилиш олдида турган олий мақсадлар ҳурмат қилинаётганлигини исбот этади. Сессиянинг қатнашчилари барча мамлакатлар ўртасида ҳамкорлик бўлиши зарур эканлигига ишонадилар. Бу мақсад швед халқининг тинчлик йўлидаги иродасига, унинг мустақил ташқи сиёсатни амалга ошириш истагига муносибдир, бирбирига душман блоклар тузилишига халақит берадиган ҳамда халқаро ҳамкорликка ёрдам берадиган ҳарқандай ташаббусни қўллаб-қувватлаш истагига муносибдир.

Хектор тинчлик тарафдорлари жаҳон ҳаракатининг муваффақиятларга эришганлигини уқтириб ўтди. Кореяда ва Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатларининг тўхтатилганлиги, халқаро аҳволдаги кескинликнинг юмшатилганлиги ана шу муваффақиятлар жумласидандир. Хектор швед халқининг тинчликка астойдил интилаётганлигини алоҳида та'кидлаб ўтди. Швед халқи икки жаҳон урушининг кулфатларини бошидан кечирмаган бўлса ҳам, тинчлик манфаатларини кўзда тутган шонли традицияларга ва маданий традицияларга эгадир.

Сўнгра, нотиқ ҳарбий блоклар тузилиши ва, жумладан Ғарбий Германияни қайтадан қуроллантириш тўғрисида яқинда Лондонда ва Парижда тузилган битимлар умумий тинчликка ҳамда осойишталикка хавф туғдираётганлигини айтди.

Хектор бундай деди: Болтиқ ҳавзасидаги мамлакатлар Германия проблемасининг тинч ҳал этилишидан, Германияни демократик асосда бирлаштиришдан айниқса манфаатдордирлар, чунки герман милитаризмининг қайтадан тикланиши ана шу мамлакатларнинг тинчлиги ҳамда осойишталигига бевосита хавф туғдиради.

Нотиқ сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: ҳозирги вақтда барча тинчлик тарафдорларининг куч-ғайрати тинчликни сақлаб қолишга қаратилиши лозим. Ирқ ва режимларнинг турлича бўлиши тинчликни сақлашга ва ҳамкорлик қилишга тўсқин бўлаолмайди. Яқинда Швеция тинчлик тарафдорлари ташаббуси блан «тинчлик юруши» ўтказилди. Бу юришнинг турли партия ва ташкилотларга мансуб бўлган қатнашчилари Болтиқ ҳавзасидаги турли мамлакатларда зўр хурсандчилик блан кутиб олинди. Хектор халқаро ҳамкорлик ўрнатиш зарурлиги ҳақида гапириб айтдики, халқаро миқ'ёсдаги барча проблемалар сиёсий концепцияларнинг хилма-хил бўлишига қарамай, ҳал этилиши лозим. Халқлар умумий проблемаларни ҳал этиш учун ва халқаро вазиятдаги кескинликнинг бундан буён юмшатилишига халақит берадиган сабабларни йўқотиш учун бирлашишлари керак.

Хектор ўз сўзининг охирида бундай деди: бу сессия тинчликни ҳамда халқлар ўртасидаги ҳамкорликни ҳимоя қилаётган кучларнинг янги ғалабалари йўлида бошланғич нуқта бўлсин.

Амброджо Донини доклади

Шундан кейин, Рим университетининг профессори сенатор Амброджо Донини ва Франция парламентининг депутати Жильбер де Шамбрэн кун тартибидаги биринчи масала юзасидан, я'ни «Европадаги барча мамлакатларнинг умумий хавфсизлигини та'минлаш мақсадида улар ўртасида ҳамкорлик» тўғрисида доклад қилдилар.

Донини ўз докладининг бошида кейинги вақтларда халқаро вазиятдаги кескинликнинг юмшаганлигига қандай ҳоллар сабаб бўлганлигини кўрсатди ва Женева кенгашининг муваффақияти ҳал этилиши лозим бўлган бошқа жанжалли халқаро проблемаларни муваффақиятли суратда ҳал этиш учун янги шарт-шароитни вужудга келтирганлигини та'кидлади.

Донини сўзини давом эттириб, Франция Миллат мажлиси «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги шартномани рад этганидан кейин Европада тинчлик ва ҳамкорликнинг ана шу янги перспективалари янада кенгайди, деди. Донини дедики, ана шу шартноманинг рад этилиши, даставвал, Франциядаги тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг ғалабасидир бу — ҳамма мамлакатлардаги барча тинчлик дўстларининг ҳам ғалабасидир. Бу, тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги халқаро ҳаракат натижасидир.

Бу воқиаларнинг ҳаммаси, деди Донини, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни та'минлаш учун йўл очиб берди. «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги шартноманинг барбод этилганлиги бирлашган, демократик Германияни барпо этиш учун йўл очиб берди.

Шундан кейин Донини Ғарбий Германияни қуроллантириш тўғрисида Лондонда ва Парижда тузилган битимлар ҳақида гапириб, бу битимлар муайян бир мақсадни кўзда тутганлигини кўрсатди. Бу битимлар, деди Донини, Европа ва Германияни парчаланган ҳолда қолдиришга, Ғарбий Германияни қуроллантиришга ва халқларни атом блан қириш ҳамда маданиятни йўқотиш хавфини вужудга келтиришга қаратилган. Донини мазкур битимларда Франция халқи ва парламенти томонидан рад этилган «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги шартноманинг ба'зи моддалари такрорланганлигини «дипломатия ва сиёсий нуқтаи назардан бема'нилик» эканлигини кўрсатди. Тузиладиган ва янги «Ғарбий Европа иттифоқи»да қатнашувчи мамлакатлар томонидан Атлантик қўмондонлиги ихтиёрига топшириладиган армияларнинг сонини белгиловчи протоколни мисол қилиб келтириб, Донини дедики, Лондон ва Париж битимлари мамлакатларнинг ички ҳаётига доир энг нозик ва энг мураккаб проблемаларни ҳал этишда ажнабийларнинг аралашувига йўл қўяди, деди. Атлантик иттифоқи қуролли кучларининг бош қўмондони генерал Грюнтернинг «Ғарбий Европа иттифоқи» қуролли кучларига қўмондонлик қилишни ўзига олажагини айтиб ўтиш кифоядир. У, мазкур иттифоқда қатнашувчи мамлакатларнинг қуролли кучларини инспекция ва контроль қилиш ҳуқуқига эга бўлади ва ҳатто бу мамлакатларнинг ички ҳаётига тўғридан-тўғри аралашиш ҳуқуқига эга бўлади. Шундай қилиб, Лондон ва Париж битимлари асосида оғир ҳарбий машина вужудга келтирилади. Бу машина ҳечқандай демократик контрольга бўйсунмайди ва мамлакатларнинг ҳарбий ишларигагина эмас, балки сиёсий, ма'мурий, иқтисодий ва молиявий ишларига ҳам зўр та'сир кўрсатаолади, бинобарин, миллий суверенитетга хавф туғдиради.

Донини ана шу битимларнинг хавфли шартига ҳам тўхталиб ўтди. Бу шарт бирор мамлакат «Шимолий атлантик иттифоқининг бутунлигига қасд қилган» тақдирда автоматик равишда аралашишни кўзда тутади. Ҳозирги вақтда Ғарбий Германия ҳам мазкур иттифоқнинг а'зоси бўлиб қолди. Битимлардаги ана шу шарт шуни билдирадики, агар Италия ва Франция Атлантик иттифоқидан чиқишга қарор берсалар, у ҳолда бошқа мамлакатлар автоматик суратда ҳаракат қилиб, ана шу блок «бутунлигининг бузилиши»га йўл қўймаслик учун куч ишлатишлари лозим.

Донини Атлантик блокининг агрессив блок эканлигини уқтириб ўтди ва жумладан, Совет Иттифоқининг бу иттифоққа кириш тўғрисидаги таклифининг қабул қилинмаганлиги буни исбот этаётганлигини эслатиб ўтди. Ҳозирги вақтда Ғарбий Германияда қайтадан тикланаётган армия бу блокнинг асосий кучи бўлади. Бу армия илгариги гитлерчи генераллар қўмондонлигига топширилади. Донини собиқ гитлерчи генераллардан бири Штейнернинг «эсэсчи қўшинлар келгусидаги қўшинлар учун намуна бўлиши керак» деб айтган сўзларини мисол қилиб келтирди.

Донини Лондон ва Париж битимларини характерлаб айтдики, бу битимлар Европада тинчлик ва осойишталикка бевосита хавф туғдиради. Ғарбий Германияни қуроллантириш хавфи бирқанча янги катта хавфларни ҳам вужудга келтирди. Бу битимлар Германияни парчаланган ҳолда қолдиради, собиқ гитлерчи генераллар қўмондонлиги остида қасосчи армияни қайтадан вужудга келтиради. Бу битимлар Европанинг марказида эркин ва тинчликсевар герман давлатининг вужудга келтирилишига халақит беради. Бу битимлар Европада коллектив хавфсизликнинг умумий системасини вужудга келтиришга ҳалақит беради. Ана шу коллектив хавфсизлик системасида катта ва кичик мамлакатлар қатнашган бўлар эди. Ниҳоят, бу битимлар бутун дун'ёни блокларга ажралган ҳолда қолдиради. Мазкур битимлар иккинчи жаҳон уруши вақтида ва бу урушнинг охирида тузилган ба'зи шартномаларга, жумладан, Совет Иттифоқи блан Франция ва Англия ўртасида тузилган шартномаларга хилофдир.

Донини ўз сўзини давом эттириб қуйидагиларни айтди: Лондон ва Париж битимлари, шартномалари, протоколлари манфаатдор мамлакатлар парламентларининг тасдиқига топширилди. Мазкур мамлакатлар ҳукуматларининг ана шу битимларни тезрок ратификация қилдиришга ҳаракат қилаётганликлари тўғрисида гапирадилар. Аммо, бундай шошма-шошарлик реал имкониятларга тўғри келмайди. Битимларнинг ратификация қилинишининг олдини олиш мумкин эмас деб ўйлаш, битимларни ратификация қилинишига халақит бериб бўлмайди деб ўйлаш нотўғридир. Францияда, Италияда ва ҳатто Германияда Аденауэр коалицияси ўртасида ва социал-демократлар ўртасида қат'иятсизлик ва тебраниш рўй бермоқда. Ана шу тебранишлар АҚШда яқинда ўтказилган сайлов натижаларига ҳам та'сир кўрсатди деб ўйлайман. Халқ кучлари тинчлик учун курашда ғалаба қилаоладилар. «Европа мудофаа бирлашмаси»га қарши олиб борилган кураш буни исбот этади. Европани парчалаб юборишга қарши, Германияни қуроллантиришга қарши, зўр бериб қуролланиш планларига қарши кураш, Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш учун кураш имкониятларининг борлиги халқ кучларининг ғалабасини та'мин этади.

Совет ҳукуматининг шу йил 13 ноябрьдаги нотаси 29 ноябрьда Парижда ёки Москвада АҚШнинг иштироки блан ва Хитой Халқ Республикаси вакилининг кузатувчи сифатида иштироки блан Европадаги барча европали мамлакатларнинг кенгашини чақиришни таклиф этади. Барча мамлакатларнинг кенг жамоатчилиги бу нотани ма'қуллади. Бу нота ҳозирги сессияда Европада коллектив хавфсизлик, бирлик ва тинчлик проблемаларини ўрганиб чиқиш учун конкрет асос беради.

Сўнгра, Донини айтдики, ҳозирги вақтда тинчлик тарафдорларининг вазифаси — коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш учун жамоатчилик фикрини, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг кучларинигина эмас, балки параллел иш олиб бораётган кучларни ҳам сафарбар қилишнинг барча имкониятларини қараб чиқишдан иборат. Европада тинчлик ва хавфсизлик проблемаси ҳозирги сессиянинг асосий проблемаси бўлиши керак, чунки бошқа проблемаларнинг ҳаммаси ана шу проблеманинг ҳал этилишига боғлиқдир. Воқиаларнинг боришини кузатиб бир чеккада тамошабин бўлиб туриш ярамайди. Ўзибўларчиликка йўл қўйиш ярамайди. Музокаралар юргизиш учун кураш олиб бориш зарур.

Бизга «параллел музокаралар» тўғрисида гапирадилар.

Аммо биз, Германияни қуроллантириш тўғрисида ва уни қуролсизлантириш ҳақида, бирлаштириш тўғрисида ва ажратиб юбориш ҳақида, тинчлик тўғрисида ва уруш ҳақида параллел гапириладиган музокаралар бўлишини истамаймиз. Биз, Германия масаласи юзасидан тўрт буюк давлат ўртасида ва Европада хавфсизлик ҳақида барча Европа давлатлари ўртасида параллел музокаралар олиб борилишини истаймиз. Музокаралар ҳозирнинг ўзидаёқ бошланиши керак. Осиёда уруш давом этган бир пайтда биз музокаралар олиб бориш принципини ёқлаган эдик. Энди бу кифоя қилмайди. Асосий проблемадан, я'ни Европада коллектив хавфсизлик проблемасидан бошлаб дарҳол музокаралар олиб бориш принципини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш керак.

Донини докладининг охирида айтдики, энг яхши йўлларни топиш учун ва Совет Иттифоқи таклиф этган кенгашнинг чақирилишига эришиш учун, шунингдек Лондон ва Париж битимларининг ратификация қилинишига йўл қўймаслик учун Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аввалги сессияларининг иш тажрибаларини ҳисобга олиш зарур. Коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш йўлидаги курашга тинчлик тарафдорлари ҳаракати кучларинигина эмас, балки бу ҳаракатни қўллаб-қувватлашга тайёр турган кучларни ҳам сафарбар қилиш керак.

Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш учун, Германия проблемасини тинч ҳал этиш учун курашга барча мамлакатлардаги ҳамма кучларни сафарбар қилиш зарур.

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси

Сиёсий комитетда

НЬЮ-ЙОРК, 18 ноябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Кеча БМТ Бош Ассамблеяси Сиёсий комитетининг эрталабки мажлисида Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи вакилларининг нутқи блан атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорлик масаласи юзасидан бўлган умумий дискуссия тугади.

Ҳиндистон делегацияси бошлиғи Кришна Менон ўз нутқида ўз мамлакатидаги атомчи олимларнинг ишига катта э'тибор берди. Менон муҳокама қилинаётган проблеманинг сиёсий аспектига ўтиб, Ҳиндистон делегациясининг фикрича, атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш иши атом қуролининг тақиқланишидан қат'и назар ривожланабериши мумкин, деди. Шу блан бирга у, атом қуролини тақиқлаш «цивилизацияни қутқазиб қолиш учун мутлақо зарур» деб уқтириб ўтди.

Менон, тузилмоқчи бўлган халқаро орган ўз ишини шундай тарзда қуриши кераккки, унда қатнашувчи мамлакатлар хомаш'ё етказиб берувчи мамлакатларга ва бу хомаш'ёни қайта ишлаб берувчи мамлакатларга бўлинмасин, деб уқтириб ўтди. Менон, Ҳиндистон бошқа мамлакатларга кўп миқдорда уран, торий ва бошқа материаллар етказиб бериши мумкин, лекин бирмунча вақт ўтиши блан бу материалларни ишланган ҳолда борган сари кўпроқ миқдорда етказиб бериш ниятидадир, деб айтиб ўтди. Шу блан бирга, Ҳиндистон ўзи етказиб бераётган материаллардан тўғридан-тўғри ҳам, эгри йўллар блан ҳам атом қуроли ишлаб чиқариш учун фойдаланилмаслиги ҳақида гарантияга эга бўлмоғи лозим, деди у.

Ҳиндистон делегати ўз сўзининг охирида муҳокама қилинаётган масаланинг ҳал этилишини бирор даражада қийинлаштиришни истамаганлигини билдириб, расман ўз тузатишларини ва таклифларини тақдим этмаётганлигини, лекин айтган мулоҳазаларини, шунингдек резолюция проекти юзасидан баён қилган фикрларини қат'ий текст ишлаб чиқилган вақтда етти мамла- [illegible] айтди.

Сўнгра совет делегацияси бошлиғи А. Я. Вишинский сўзлади. А. Я. Вишинский умумий дискуссияни якунлаб дедики, СССР делегацияси дискуссияда актив қатнашганида СССР делегацияси атом қувватини ривожлантириш ва ундан фақат халқларнинг осойишталиги ва гуллаб-яшнаши мақсадларида фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорликни амалга ошириш ғоят муҳим эканлигини кўзда тутди. Муҳокама қилинаётган масала юзасидан бўлган дискуссия, деди у, албатта фойдали ва ма'лум ма'нода самарали бўлди, чунки дискуссия атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорликни ташкил қилиш проблемаси блан боғлиқ бирқанча муҳим масалаларни аниқлаб берди. Дискуссия шуни кўрсатдики, қуйидаги масалалар айниқса э'тиборни жалб қилди: 1. Атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги халқаро ҳамкорлик таяниб иш кўрадиган асосий принциплар ҳақидаги масала. 2. Халқаро орган қурилиши лозим бўлган асос ҳақидаги масала. 3. Халқаро органнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти блан ўзаро муносабатлари ҳақидаги масала. 4. Атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш проблемаси блан атом қувватидан ҳарбий мақсадларда фойдаланишни тақиқлаш проблемаси ўртасидаги алоқа ҳақидаги масала. 5. Етарли даражада индустрлашмаган ва электр қуввати ишлабчиқариш манба'ларига мухтож бўлган мамлакатларнинг иқтисодий ривожланишига ёрдам бериш ишида халқаро орган (агентлик)нинг роли ва аҳамияти ҳақидаги масала. Вишинский ба'зи делегатлар дискуссия вақтида Совет Иттифоқининг бу масалаларда тутган позициясини кўпинча ўз билганларича ва нотўғри та'рифлаб берганликларини қайд қилиб, СССРнинг бу соҳадаги позицияси жуда ҳам равшан эканлигини исботлаб берди.

Атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги халқаро ҳамкорлик ва тегишли орган ёки агентлик, деди Совет Иттифоқи вакили, халқаро битим йўли блан барпо этилиши лозим, бу битим БМТ Уставида баён қилинган принципларга таяниши керак, бу принциплар шуни та'минлай- [illegible] ўз хоҳиш-иродасини қабул қилишга бошқа давлатларни мажбур этаолмасин. Бу муҳим принцип бўлиб, унга риоя қилиш тўғри ташкил қилинган халқаро ҳамкорликнинг энг муҳим шартидир.

БМТ блан муносабатлар масаласида халқаро органни махсуслаштирилган муассасалар блан тенг қилиб қўйишга уриниш, деди ўз сўзини давом эттириб Вишинский, СССРнинг 22 сентябрьдаги эсдалик хатида баён қилинган муҳим принципларга хилофдир, шунингдек, АҚШ ҳукуматининг бу принципларни АҚШ блан СССР ўртасида бўлаётган музокаралар процессида муҳокама қилишга тайёр эканлиги ҳақида қилган баёнотига хилофдир.

Ба'зи делегатлар Хавфсизлик Кенгашида «вето ҳуқуқи» гўё суиисте'мол қилинаётир деган баҳона блан халқаро органнинг Хавфсизлик Кенгаши блан алоқа қилишига қарши чиққан эдилар. Вишинский ана шу делегатларнинг бундай да'волари асоссизлигини кўрсатиб берди. Бу хил гаплар, деди Вишинский, бир муддаони кўзда тутади, я'ни — якдиллик принципини обрўсизлантиришни кўзда тутади. Ҳолбуки, якдиллик принципи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосий принципларидан бири эканлиги ма'лумдир.

Совет Иттифоқи вакили атом қуролини тақиқлаш тадбирлари блан атом қувватидан тинч мақсадлар учун фойдаланиш тадбирлари ўртасидаги алоқа шубҳасиз эканлигини, атом қуроли ишлаб чиқаришнинг ҳамма йўллари бекитиб қўйилган тақдирда, бу қурол қонундан ташқари деб э'лон қилинган тақдирда, атом қуввати фақат бир йўлдан — инсониятнинг тинч эҳтиёжларини қондириш йўлидан тараққий этиб борган тақдирдагина атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш иши тараққий этиши мумкинлигини уқтириб ўтди.

Вишинский ўз нутқининг охирида атом қувватидан етарли индустриялашмаган мамлакатларни иқтисодий жиҳатдан тараққий эттиришга ёрдам бериш учун фойдаланиш масаласига ҳам тўхталиб ўтди ва дедики, бирқанча делегатларнинг бу масала юзасидан баён қилган фикрлари мазкур мамлакатларнинг халқ хўжалигини юксалтириш учун атом қувватини ривожлантириш ва ундан фойдаланишнинг кенг планларини амалга оширишнинг муҳимлигини кўрсатади.

Келгуси мажлисда Сиёсий комитет резолюция проектини моҳияти бўйича муҳокама қилишга киришади.

СОЦИАЛ, ГУМАНИТАР ВА МАДАНИЙ МАСАЛАЛАР БЛАН ШУҒУЛЛАНУЧИ ҚОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 18 ноябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг социал, гуманитар ва маданий масалалар блан шуғулланучи комитети киши ҳуқуқлари ҳақидаги халқаро пактлар проектларини муҳокама қилиб бўлди. Комитет Бош Ассамблеяга резолюция қабул қилишни таклиф этди. Бу резолюцияда келгуси йилда 10-нчи сессияда бу пактларнинг проектларини моддама-модда муҳокама қилиш тавсия этилади. Резолюцияда кўзда тутилишича, бу масаладан манфаатдор бўлган ҳукуматлар ва ташкилотлар Ассамблеянинг келгуси сессиясигача бўлган вақт ичида киши ҳуқуқлари ҳақидаги халқаро пактларнинг проектлари юзасидан ўз мулоҳазаларини тақдим қилишга чақиради.

Мустамлакачи давлатларнинг э'тироз билдиришларига қарамай, комитет резолюцияга бир моддани киритди. Бу модда ғайри расмий ташкилотларни, шу жумладан ўз-ўзини идора қилмайдиган территориялардаги ва васийликда бўлган территориялардаги ташкилотларни киши ҳуқуқлари ҳақидаги пактлар проектларига жамоатчиликни ҳамма йўллар блан қизиқтиришга чақиради. Шу блан бирга, халқлар ва миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари ҳал этишлари ҳуқуқи тўғрисидаги моддани биринчи навбатда кенг тушинтириш кўзда тутилади.

Комитетнинг жуда кўпчилиги бу резолюцияни ёқлаб овоз берди. Мустамлакачи беш давлат — Англия, Франция, Бельгия ва бошқа давлатлар қарши овоз берди. Тўрт делегация, шу жумладан АҚШ делегацияси бетараф қолди.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Сатира, юмор ва кулги кечаси

Тошкент давлат циркининг тамошалари тобора қизиб бормоқда. Шу кунларда «Совет циркининг усталари» программаси масхарабозлар группасининг янги-янги номерлари блан янада бойитилди.

Янги программа машҳур эксцентрик Акрамжон Юсупов бошчилигида «Етти хушчақчақ» қизиқчи иштирокидаги эпилог блан бошланиб, масхарабозлар прологи блан тугалланади.

Тамошабинлар Юсуповнинг ҳарбир чиқишини хушчақчақ кулги блан кутиб олиб, уни узоқ давом этган қарсаклар блан кузатиб қолади. Мана у, ўзининг [illegible]. У, Викшин, Жилкин, Куреновларнинг иштирокида лаганбардорларни, «муносабатларимиз бузилмасин» деб танқидни бўғувчиларни аччиқ сатира қамчиси остига олади. Алкогольлар, брак маҳсулот берувчилар, анқовлар, товламачилар, ателье моднинг сифатсиз ишлари ва бошқа камчиликлар юмористик ва сатирик бўёқларда очиб ташланади.

Манежда масхарабозлардан Анохин ва Дубинолар пайдо бўладилар. Улар кенг исте'мол моллари ишлаб чиқарадиган артельнинг чемодан ва сандуқларининг сифатсиз, омонатгина ишланганлигини усталик блан танқид қиладилар. Тамошабин Жилкин, Куреновлар ижросидаги «Жулик ва шляпа» деган масхарабозлик ўйинида бир фирибгарнинг ишдан-ишга ўтиб, ландовур бошлиқларни товлаб юрганлиги, ниҳоят қўлга тушганлиги тасвирланади.

Қизиқчилардан Анохин ва Дубино ижро этган «Бир кўрганда ошиқ бўлди...» деган сатирик эксцентик номер жуда муваффақиятли чиққан. Бунда беқарор бир аёлнинг катта маош оладиган, хусусий боғи бор, шахсий автомашинага эга бўлган эр қидириши, муҳаббат деган нарса унинг учун эрининг бойлиги блан ўлчаниши кўрсатилади. Унинг ма'навий қиёфаси совет кишиларига ёт эканлиги, ички дун'ёси бўмбўшлиги усталик блан сатирик кулги остига олинади. Бу номер давомида томоша залида бирнеча марта кучли қаҳқаҳалар, аччиқ кулгилар кўтарилади. Куренов ва Жилкин яна пайдо бўлади. Улар бу гал «Пародия балет» деган комик номерни ижро этадилар. Уларнинг кийимлари ҳам, ҳаракатлари ҳам, ўйинни ижро этиш манералари ҳам пародия планида бўлиб, тамошабинларнинг хушчақчақ кулгисига сабаб бўлади.

А. Юсупов бошчилигидаги 10 кишидан иборат масхарабозлар коллективи ижросидаги «Штепель клоунадаси» программадаги энг муваффақиятли номерлардандир. Бунда пидпошив артели тикиб берган костюм, пижамаларнинг бесўнақайлиги, келишмаганлиги танқид қилинади. Тамошабин брак маҳсулот ишлаб чиқарганлар устидан аччиқ-аччиқ кулади.

Шунингдек, программадаги Пилнерларнинг «Икария ўйинлари» номери цирк сан'атининг ажойиб намуналаридан бўлиб, тамошабинларда катта таассурот қолдиради. Арзумановлар ижросидаги эквилибристика номери ҳам ҳаммани қойил қолдиради. Арзуманов қия тортилган симда боши блан сирғалиб тушганида тамошабинлар цирк сан'атининг бу олий ютуғидан бениҳоя фахрланиб, узоқ вақтгача қарсаклар блан кекса сан'аткорни олқишлайдилар. Артистлардан Минасовлар ижросидаги акробатик этюдлар, Руссо ўргатган от ўйинлари, Беляковларнинг сакраш акробатикалари ҳам юксак маҳорат блан ижро этилади.

Цирк программасидаги жуда кўп қизиқчилик номерлари томошани ҳақиқатан ҳам сатира, юмор ва кулги кечасига айлантирган. Шундай бўлса ҳам, эскилик сарқитларига қарши кураш, хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлишга қарши ва бошқа актуал темаларда янги-янги сатирик ва юмористик номерлар яратиб, репертуарни бойитиб бориш лозим. Артист Векшин бутун программа давомида манежда бўлади. Қобилиятли ёш артист кўп ўринларда, айниқса клоунлар доирасида тамошабинларни кулдираолса ҳам, унинг ба'зи тақлидлари, пародиялари сун'ий чиқиб қолган. Векшин ҳали ўз устида ишлаши, комиклик маҳоратини ошириши керак.

Умуман айтганда, кулгини севучи халқимиз давлат циркининг сатира, юмор кечасини зўр қизиқиш ва э'тибор блан тамоша қилмоқда.

М. ЯҲ'ЁЕВ.

Суратда: қизиқчилардан Жилкин, Акрамжон Юсупов ва Векшинлар.

В. Салов фотоси.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА ШАШКА МУСОБАҚАСИ

Бугун Темирйўлчилар Маданият саройида Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейи шарафига шашка бўйича мусобақа бошланади. Мусобақани ўтказишдан мақсад совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон республикасида спортнинг ривожланишини кўрсатишдир. Шунингдек бу мусобақа ўзбек спортчиларига мастерликка кандидат разряд нормасини бажариш ва шашка бўйича СССР спорт мастери номини олиш имкониятини беради.

Мусобақага СССР спорт мастерларидан Л. Хейф (Москва шаҳри), П. Сваятой, С. Петров, Е. Тюнев (Ленинград шаҳри), Н. Шутилкин (Калинин шаҳри)лар таклиф этилган. Шунингдек, турнирга спорт мастери Ш. Ёкубов, мастерликка кандидатлардан С. Гуляев, Б. Канишчикер, И. Берштейн ва И. Гавриленко ўртоқлар қатнашадилар.

Мусобақа шу йилнинг 13 декабрьгача давом этади. Ўйинда биринчи ўринни эгаллаган ва спорт мастерига қаршилик кўрсатишда яхши натижага эришган ўзбекистонли мастерликка кандидатлар Ўзбекистон ССР физкультура ва спорт комитетининг дипломи ва қиммат баҳо буюмлар блан мукофотланадилар.

ОБ - ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ҳаво бироз булутланиб туради, ёмғир ёғмайди. Температура 16—18 даражада иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/XI да кеч соат 9 да **Гамлет**, 21/XI да кундуз **Май тўкилди**, кеч соат 8 да **Юрак сирлари**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — бугун ва ҳар куни — 10 қизиқчининг иштироки блан **кулги, юмор ва сатира кечалари**. Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни **3 марта тамоша** кўрсатилади. Тамошалар кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 21/XI да кундуз соат 1 да **«Ўзбекистон композиторлари»** деган темада **лекция-концерт**. Лектор — **М. Аҳмедов.** Концертда: Ўзбекистон давлат филармониясининг симфоник оркестри, дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Ф. Шамсиддинов,** солистлардан Ўзбекистон ССР халқ артисти **Ф. Борухова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **С. Ярашев,** Алишер Навоий номли театр ва филармония солистлари қатнашади. Билетлар сотилмоқда.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «УЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги бадиий фильм **Ер.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 07594. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1591.